

Fair Play

www.urheilutoimittajat.fi

Urheilutoimittajain Liiton jäsenlehti 3/2022

**Mihin menet,
URHEILUTOIMITTAJAIN
LIITTO?**

SIVU 5

**Kenestä
VUODEN URHEILU-
JOURNALISTI?**

SIVUT 20–21

**Vuoden nuori urheilija
VALITAAN JATKOSSA
ÄÄNESTÄMÄLLÄ**

SIVU 25

*"Otimme avopuolisoni kanssa ison asuntolainan noin
vuosi sitten, joten henkivakuutuksesta tuli ajankohtaista."*
Sami Niemi

*"Henkivakuutus tuo vakautta ja
varmuutta pahimman varalle."*
Jarkko Heinonen

"Otin henkivakuutuksen lapselle turvaksi."
Katja Klemettilä

He välittävät.

Henkivakuutuksen ottaminen on välittämisen teko.
Jäsenetuna saat sen pysyvästi edulliseen hintaan – ja yhdessä
puolisoasi kanssa vieläkin edullisempaan kahden hengen yhteisturvana.
Turvaa läheisesi ja hanki henkivakuutus jo tänään.

KALEVAVAKUUTUS.FI

Kalevan asiamiehenä toimii If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike. If hoitaa
Kalevan myöntämien Primus-vakuutuksiin liittyvän asiakas- ja korvauspalvelun.

6-7

Paikallismedioiden
urheilutoimitukset
journalismin etulinjassa

8-9

Onko ottelujuttujen aika ohi?

10

Yhteistyö Hämeen Sanomien
kanssa on monipuolistanut
urheilusivujen sisältöä

12-13

Urheilukieleen kuuluu
edelleen värikkyys

13

Kielenhuoltokoulutus
urheilutoimittajille

14-15

Poikkeava aika,
poikkeava päätös

16-18

Suomalainen huippu-urheilu
puhutti Odensessa

19

Urheilutoimittajien
Sysseminaarimatka
Tallinnaan

20-21

Kenestä
Vuoden urheilujournalisti?

22

Urheilujournalismin ilta

25

Vuoden urheilija -ehdokkaiksi
tyrkyllä paljon
arvokisamitalisteja

26-27

Vuoden urheilija -äänestys-
tulokset kertovat eri
vuosikymmenten parhaat

28

Urheilutoimittajapäivät

29

Jääkiekon MM-kotikisat
saivat medialta kiitosta

31

Tutustumiskäynti Helsinki
International Horse Show
-tapahtumaan

32-33

Analytiikka ohjaa
Etelä-Saimaan urheilua
yltiöpaikallisuuteen

36

Thomas Hallbäck pelasi
liiton golfmestariksi

Vakiopalstat:

5

Pääkirjoitus

11

Kolumni

23

Vieraskynä

30

Jäsenasiaa

31

Kieli pelittämään

34-35

Yksi meistä

37

In memoriam

38

Paikalliskerhokuulumisia

38-39

Kirja-arviot

URHEILUTOIMITTAJAIN
LIITTO

Fair Play

Urheilutoimittajain Liiton jäsenlehti

Julkaisija

Urheilutoimittajain Liitto ry.
Atomitie 5, C-porras, 00370 Helsinki

Päätoimittaja

Nina Jakonen
toimisto@urheilutoimittajat.fi

Toimitus

Tapio Ahlroth
Esko Hatunen
Harri Laiho
Topias Kauhala

Toimitussihteeri

Matti Hannula

Ulkoasu

Taina Kempainen Tmi, Rauma

Painopaikka

Savion Kirjapaino Oy, Kerava

Ilmoitusmyynti

Urheilutoimittajain Liitto ry
Nina Jakonen, puh. 050 448 4845

Levikki

1 500

Osoitteenmuutokset

toimisto@urheilutoimittajat.fi

Ilmestyminen 2022

nro 4 9.12.

Toimitus pidättää oikeuden lyhentää,
muokata sekä jättää julkaisematta
toimitukselle lähetettyjä juttuja.

Urheilutoimittajain Liitto ry.

Perustettu 1931

Puheenjohtaja

Kari Linna

Pääsihteeri

Nina Jakonen

Jäsenyydet

Kansainvälinen urheilutoimittajien liitto (AIPS)
Association Internationale de la Presse
Sportive AIPS

Euroopan urheilutoimittajien liitto (UEPS)
European Sports Press Union UEPS

ISSN 0786-5988 (painettu)

ISSN 2670-255X (verkkojulkaisu)

Kannen kuva:

Thomas Serer, Unplash

4041 0660
Painotuote

Haaga-Helia

KEHITÄ OSAAMISTASI HAAGA-HELIAN KÄYTÄNNÖNLÄHEISISSÄ TÄYDENNYSKOULUTUKSISSA!

Haaga-Helia on monipuolinen kumppani asiantuntijoille ja esimiehille, jotka haluavat laajentaa ammatillista osaamistaan ja löytää uusia näkökulmia työhönsä tai kehittää liiketoimintaa.

Palveluvalikoimamme kattaa koulutuksia myynnistä, markkinoinnista ja viestinnästä, HR:stä ja johtamisesta, palvelumuotoilusta sekä digitaalisista ratkaisuksista.

Tutustu syksyn kurssitarjontaan ja ilmoittaudu:
haaga-helia.fi/taydennyskoulutukset

PYSY MUKANA MATKASSA!

Fair Play

Fair Play saapuu painettuna suoraan kotiisi/työpöydällesi tai digilehtenä sähköpostiisi. Muista ilmoittaa osoitteen- ja/tai sähköpostiosoitteen muutoksesi toimisto@urheilutoimittajat.fi

Liiton tiedotteet

lähetetään sähköpostitse. Varmista tiedotteiden saanti päivittämällä sähköpostiosoitteesi toimisto@urheilutoimittajat.fi

Liiton verkkosivut

Ajankohtaiset uutiset ja aiheet luettavana silloin, kun sinulle sopii. www.urheilutoimittajat.fi

Vuoden urheilija -verkkosivut

Vuoden urheilija -äänestyksen ehdokaslistat, äänestystulokset ja ajankohtaiset uutiset. www.vuodenurheilija.fi

Liiton Facebook

Löydät meidät Facebookista facebook.com/urheilutoimittajat

Liiton Twitter

Seuraa meitä Twitterissä twitter.com/urheilutoimitus

Liiton Instagram

Löydät meidät Instagramista instagram.com/urheilutoimittajat

Seuraa meitä niissä kanavissa, jotka sopivat sinulle parhaiten!

Yhteistyössä:

KALEVA

Haaga-Helia

Opetus- ja kulttuuriministeriö

CODEMATE

Urheilugaala

PÄÄKIRJOITUS

Kari Linna
puheenjohtaja

Mihin menet, Urheilutoimittajain Liitto?

Urheilutoimittajain Liitolla on tavattu sanoa olevan reilut tuhat jäsentä. Totuus on toisenlainen. Päätoimissaan ammattimaisesti ja aktiivisesti urheilujournalismin parissa olevia (A-jäseniä) on reilut 300. Kun tähän lisätään vapaa- ja kunniajäsenet, liiton jäsenmäärä on noin 350.

Paikalliskerhoja on 16. Ne päättävät itsenäisesti omat B-jäsenensä. Vajaat kaksi vuotta sitten uudistimme pressikorttijärjestelmämme, koska arvokas etu haluttiin kohdistaa A-jäsenten lisäksi vain niille paikalliskerhojen B-jäsenille, jotka toimivat sivutoimisesti säännöllisesti urheilujournalismin parissa. Pressikortteja myönnettiin hakemusten perusteella parisen sataa. Kun edelliset ryhmät ynnätään yhteen, on urheilujournalismin parissa aktiivisesti toimivia/toimineita noin 550.

Liiton jäsenrekisterissä on kuitenkin reilut tuhat yhteystietoa. Heistä silti puolet – liki 500 – on sellaisia, joista liitolla ei ole juurikaan tietoa, keitä he ovat tai mitä tekevät.

Liitto hyväksyy omat A-jäsenensä ja paikalliskerhot oman alueensa B-jäsenet. Totta kai lähtökohta on, että paikalliskerhot kelpuuttavat jäsenikseen vain urheilujournalismia riittävällä laajuudella tekevät. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, etteivät kaikki oman paikassa ole yhdenmukaiset. Yhtäällä rima on matalalla, toisaalla korkealla. Siitä kertonee myös pressikorttihakemusten alhainen määrä.

Pitkähkö taustoitusta, mutta nyt asian ytimeen: kuka sitten päättää liiton asioista ja henkilövalinnoista? Ammatikseen toimivat A-jäsenet vai kenties B-jäsen, joka ei toimi välttämättä ollenkaan urheilujournalismin parissa? Vastaus on kyllä ja kyllä. Miten tämä on mahdollista?

Liiton A-jäsenillä on vuosikokousten äänestyksissä yksi ääni. Paikalliskerhojen B-jäsenillä ei ole äänioikeutta, mutta paikalliskerhojen äänipottiin kuuluvat kaikki oman alueen liiton A-jäsenet ja kaikki B-jäsenet – siis jokainen, toimii alalla tai ei, on pressikorttia tai ei. Jokaista alkavaa kymmentä jäsentä kohden paikalliskerholla on yksi ääni. Paikalliskerhojen ei-pressikorttilaisten B-jäsenten määrät voivat olla ratkaisevassa asemassa liiton päätöksenteossa ja/tai henkilövalinnoissa. Siis sellaisten, joista liitolla ei ole juurikaan mitään tietoa ja/tai jotka eivät toimi urheilujournalismin alalla. Onko se oikeudenmukaista? Haluammeko näin olevan jatkossakin? Onko liittomme etu, että nykymallin on altis manipulaatiolle?

Pari paikalliskerhoa on viestittänyt liittoon miettivänsä toimintansa alas ajoa, ja samaan aikaan osa 16:sta paikalliskerhostamme on valitettavan passiivisia. Vaikka suurin osa paikalliskerhoista toimii virkeästi – josta heille iso kiitos – se ei poista tosiasiaa, että on tullut aika tunnustaa olevan realismia käynnistää pohdinta siitä, vastaako järjestörakenteemme 2020-luvun vaatimuksia ja mikä on paikalliskerhojen tulevaisuus.

Suurista kaupparyhmittymistä SOK-järjestö oli 40 vuotta sitten saman problematiikan edessä, toki moninkertaisin mittasuhtein. Heidän siihenastinen mallinsa, yli 200 paikallisen osuuskaupan yhteenliittymä, oli alle 16 % markkinaosuudessa. Jotain oli pakko tehdä. Tänä päivänä tiedämme, että Etelä-Pohjanmaalta käynnistynyt saneerausliike oli erittäin onnistunut. Markkinaosuus on kolminkertaistunut yli 40 prosenttiin, samoin jäsenmäärä pitkälle yli kahden miljoonan. Samaa aikaan paikallisten osuuskauppojen määrä on tippunut dramaattisesti. Se on enää noin kymmenesosa lähtötilanteesta, eikä kukaan kaipaa entiseen.

Läheisempi esimerkki on Suomen Palloliitto. Ennen sen jäsenenä oli alueellisia piirejä, mutta vuoden 2020 alusta lähtien Palloliitto ja sen piirit yhdistyivät yhdeksi valtakunnalliseksi organisaatioksi. Nyt Palloliitto ottaa vastuun asioista, joita seurojen ei kannata tehdä yksin. Ja toisaalta Palloliitto jättää keskittymättä sellaiseen, joka kuuluu selkeästi seurojen tekemiseen. Palloliiton organisaatiouudistuksesta en ole kuullut moitteita sanaakaan.

Korostettakoon, että edellä oleva on allekirjoittaneen omaa pohdintaa. Tarjoitus on herättää keskustelua siitä, onko liittomme etu jatkaa aikoinaan luodulla toimintamallilla, ja jos kyllä, niin kuinka kauan.

Savon Sanomien päätoimittaja Seppo Rönkön mukaan suhde levikkialueen urheilun toimijoihin on mutkaton, vaikka tarvittaessa käsitellään vaikeitakin asioita.

Pienissä piireissä

Paikallismedioiden urheilutoimitukset journalismin etulinjassa

Paikallismedioiden urheilutoimitukset saavat palautetta yleisön lisäksi juttujensa kohteilta. Palautetta tulee eniten, kun on julkaistu sisältöjä vaikeista aiheista. Journalistinen riippumattomuus on säilytettävä, ja siihen on toimituksilla erilaisia keinoja.

Teksti: **Esko Hatunen** Kuvat: **Juha Poutanen** ja **Kirsi-Maarit Venetpalo**

Toukokuussa 2022 *Savon Sanomat* julkaisi jutun, jossa kerrottiin Veikkausliigaseura KuPS Oy:n toimitusjohtajan epäasiallisesta käyttäytymisestä, johtamistavasta ja alkoholinkäyttöön liittyvistä ongelmista. Juttu perustui yhdeksän KuPSin toiminnassa mukana olleen henkilön haastatteluihin. Kaikki haastateltavat halusivat pysyä nimettöminä.

Juttua toimittivat *Savon Sanomien* uutistuottaja **Tommi Turunen** ja toimittaja **Marita Tiuhonen**. Päätoimittaja **Seppo Rönkön** mukaan ratkaisulla haluttiin taata työrauha urheilutoimitukselle, jo-

ka tekee juttuja paikallisesti seurattua ja merkittävästä urheiluseurasta.

– Ei tämä ihan ainutlaatuinen ratkaisu ole. Muistini mukaan johonkin toiseenkin urheiluseuraan liittyen on tämän tyyppinen järjestely tehty, Rönkkö avaa prosessin taustoja.

Järjestely on journalistisesti kestävä, mutta kertoo siitä, että urheilutoimituksilla on haasteensa vaikeiden aiheiden käsittelyssä. Vaikkapa urheilun talouteen liittyviä väärinkäytöksiä ja muita vastaavia ongelmia käsitelläänkin usein muualla kuin urheilutoimituksissa.

Yleensä urheilulisällöissä kerrotaan

urheilutuloksista, menestyksestä tai menestymättömyydestä. Tämä kiinnostaa yleisöä myös *Savon Sanomissa*.

– Meillähän on esimerkiksi **Iivo Niskasen** menestyksen ympärille rakennettu *Iivon Sanomat* -brändi. Kun Iivo Niskanen voittaa olympia- tai maailmanmestaruuskultaa, muuttuu *Savon Sanomat Iivon Sanomiksi*. Olemme lisäksi julkaisseet julisteita alueemme urheilijoista ja urheiluseuroista, kun menestystä on tullut.

Päätoimittajan mukaan lehti haluaa olla edistämässä näin alueen hyvinvointia ja elämäntapaa.

– Se ei tarkoita sitä, että kerrotaan vain valoisemmista asioista ja epäkohdille käännetään selkää.

Median ja ympäristön välisen suhteen ylläpitäminen ja tarkastelu paikallismediassa on jatkuva prosessi myös urheilutoimituksissa.

– Kyllähän se suhde varsin mutkaton on. Siinä, kuten elämässä yleensäkin, saattaa tulla hankalia asioita, joihin suhtaudumme puhtaasti ammatillisesti. Aineistoa ja materiaalia kasataan journalistisin perustein. Sen jälkeen päätetään, onko aihetta enempään ja tehdään julkaisupäätös tai ollaan tekemättä.

Salossa kahden miehen orkesteri

Salon Seudun Sanomien urheilutoimitusta pyörittävät urheilutoimituksen esimies **Juha Tuuna** ja toimittaja **Olli Mäntylä**. Työn organisointi ja toimitustyön vaiheet on hallittava hyvin. Myös suhde toimintaympäristöön on rakennettava selkeäksi.

Kaupungin urheilupiirit ovat pienet ja paikallisen median urheilutoimittajat tunnetaan. Tuunan mukaan suhtautuminen *Salon Seudun Sanomien* urheilutoimitukseen ja sisältöihin on paikkakunnalla muuttunut.

Paikallisissa seuroissa ihmeteltiin alkuun toimituksen vetämää linjaa. Sittemmin on opittu hyväksymään journalismin merkitys.

– Mäntylä on salolainen, ja hänellä ei ole mitään taustaa missään seurassa, ja minä tulen Laitilasta. Meille on ihan sama, kuka voittaa ja kuka häviää, eikä kukaan saa erikoiskohtelua, Tuuna linjaa.

Tuunan mukaan he ovat Mäntylän kanssa hiukan epäsosiaalisia, eikä heitä toisaalta tunneta laajemmin alan piireissä ja kotipaikkakunnan ulkopuolella. Se on hänen mukaansa hyvä asia, kun ajattelee työtä toimittajana paikallisen urheilun parissa.

– Ymmärrän, että se kädestä syömisen kulttuuri on aika syvällä. Urheilutoimittajan tehtävä on tehdä selväksi, että sitä kättä ei kannata edes ojentaa. Aikanaan sitä kättä tarjottiin meillekin. Se loppui, kun huomattiin, että emme lähde mukaan.

– Meidän toimintaympäristömme on terve, mitään painostusta ei ole tullut pitkään aikaan mistään, jos ajatellaan kilpa- ja huippu-urheilua.

Salon Seudun Sanomien urheilusisällöillä on Tuunan mukaan hiukan enemmän lukijoita silloin, kun menee hyvin. Huonomman menestyksen jälkeen lu-

kijamäärän pieneneminen näkyy myös siinä, että juttujen kommentointikynnys nousee.

Tavoitteena lukijan kulmakarvaefekti

Salon Seudun Sanomien urheilutoimitus on saanut yleisöltään kiitosta sisällöistä ja asioiden käsittelytavasta.

– Välillä se vähän huolestuttaaakin, kun tulee niin paljon myönteistä palautetta. Mutta kun lukee juttujamme, huomaa, että emme ole olleet pehmeitä sisällöissämme, Tuuna pohtii.

– Pyrimme niin sanottuun kulmakarvaefektiin. Kun lukijamme avaa aamulla lehtemme urheilusivut, pitäisi kulmakarvojen mennä ryppyyn tai mahdollisimman ylös.

Salo on reilun viidenkymmenentuhannen asukkaan kaupunki Varsinais-Suomessa. Vaikka väkiluku on kohtuullisen suuri Suomen oloissa, on paikkakunnan lajikirjossa kaksi ylitse muiden.

– Talvikaudella painopistelajit ovat koripallo, ja sen jälkeen tulee vähän tyhjää, ja sitten tulee lentopallo. Koripallossa Vilppaasta on tullut Suomen sisäpalloiluhistorian suosituin joukkue, ja se on meille ykkönen. Lentopallossa taas LP Viestistä tuli Suomen palloiluhistorian menestynein naisjoukkue europeleissa.

Jääkiekko tai jalkapallo eivät ole Salossa samassa asemassa kuin monella vastaavan kokoisella paikkakunnalla. Toki Salon Palloilijat on jalkapallon Miesten Kakkosessa tavoittelemassa nousua Ykköseen, mutta sen merkitys lehden lukijoille ei ole samaa luokkaa sisäpallojoukkueiden menestyksen kanssa. Yksilöurheilussa seiväshypyn Euroopan mestari **Wilma Murto** loistaa yksinäisenä tähtenä.

Selkeät sisältölinjaukset antavat mahdollisuuden syventää kirjoittamista ja analyysia.

– Paikalliset tapahtumat hoidetaan ja ennakoitaan hyvin. Sen päälle yritetään mahdollisimman paljon tarttua valtakunnallisiin keskustelunaiheisiin ja syventää niitä.

Esimerkkinä Tuuna mainitsee koripallon EM-kilpailut, joiden aikana Suomen otteluja analysoitiin *Salon Seudun Sanomissa* hyvin yksityiskohtaisesti.

Vaikka lehden urheilutoimituksen journalistinen linja ja suhde toimintaympäristöön vaikuttavat selkeiltä, ei Juha Tuuna osaa sanoa, mitä tulevaisuus tuo tullessaan.

– Olen viimeiset kymmenen vuotta sanonut, että tämä toimintatapa riittää kolmeksi neljäksi vuodeksi, ja olen ollut koko ajan väärässä.

Valittu linja on ainakin tyydyttänyt lukijoita, ja *Salon Seudun Sanomat* on saanut kiitosta myös levikkialueen ulkopuolelta. Juha Tuuna valittiin Urheilutoimittajain Liiton Vuoden urheilujournalistiksi vuonna 2020. ♦

"Ymmärrän, että se kädestä syömisen kulttuuri on aika syvällä. Urheilutoimittajan tehtävä on tehdä selväksi, että sitä kättä ei kannata edes ojentaa. Aikanaan sitä kättä tarjottiin meillekin. Se loppui, kun huomattiin, että emme lähde mukaan."

Salon Seudun Sanomien urheilutoimituksen esimies Juha Tuuna

→ **Salon Seudun Sanomien** urheilutoimitus pyörii Olli Mäntylän (vas.) ja Juha Tuunan voimin. Työ on järjestetty Tuunan mukaan niin, että he ovat vuorotellen seitsemän päivän iltaputkessa ja toinen on "juoksemassa vierellä".

Onko sillä enää journalistista arvoa, mitä esimerkiksi Lukon ja TPS:n yksittäisessä pelissä käy, tai mitä siinä tapahtuu? Kirjoittavan median tila pelijuttujen käsittelyssä on käynyt ahtaaksi.

Onko ottelujuttujen aika ohi?

Iltaapäivälehtien toimittajat eivät enää automaattisesti käy peleissä. Pitäisikö myös maakuntalehtien luopua otteluraportoinneista?

– Dramaattisin ja hirvein johtopäätös, jonka olen joutunut urallani tekemään, on se, etteivät pelijutut kiinnosta ketään, sanoo *Ilta-Sanomien* urheilutoimituksen esihenkilö **Vesa Rantanen**.

Johtopäätökset johtavat aina muutokseen. Harvoin silti niin suureen muutokseen, mitä juuri *Ilta-Sanomissa* on tapahtunut.

Teksti: **Harri Laiho** Kuva: **Kari Mankonen / Satakunnan Kansan**

Arkistoista on helppo vilkaista, miten urheilujournalismi on muuttunut – eikä vain *Ilta-Sanomissa*.

Aloitetaan kiekkokierroksesta 20 vuotta sitten, syksyllä 2002. *Ilta-Sanomissa* oli jutut joka pelistä. Jokaisessa pelissä paikalla oli lehden edustaja, joko oma toimittaja tai maakunnissa yleensä avustaja. Palstatilaa oli vähintään aukeama, toisinaan jopa yli kaksi aukeamaa IS-tähtiraateineen.

Myös kiekkokaupungeissa ilmesty-

neissä maakuntalehdissä oli käytössä pensselit, joiden leveys kattoi koko valtakunnan. Keskimäärin yksi broadsheet-sivu kertoi luonnollisesti ennen kaikkea oman alueen joukkueiden peleistä, mutta lyhyesti myös muista kierroksen otteluista.

Kymmenen vuotta myöhemmin, syksyllä 2012, taittoratkaisut olivat näyttävämpiä ja näkökulmia oli parhaimmillaan yritetty miettiä tarkemmin. Tilaratkaisut olivat ennallaan. *Ilta-Sanomissa* kiekkokierrokset saivat yhä näkyvyyttä

vähintään aukeaman, usein enemmän. Maakuntalehdissä broadsheetit olivat alkaneet muuttua tabloideiksi ja kiekkosivu aukeamaksi.

Nyt syksyllä 2022 *Ilta-Sanomien* ei ole automaattisesti yhdessäkään SM-liigan pelissä paikalla, vaan paikallaoloon pitää olla jokin syy, joka puhuttaa valtakunnallisesti. Maakuntalehdet seuraavat yhä oman alueensa joukkueiden pelejä, mutta muista löytyy ehkä vain tulokset. Samalla maakuntalehdissäkin joudutaan raapimaan pelijuttujen

kanssa päättää. Analytiikka kun näyttää armottomasti, etteivät niihin käytetyt työtunnit aina kohtaa lukijamäärien kanssa.

Yksittäisen pelin ja kierroksen merkitys on käynyt vähäiseksi. Ydinkohde-ryhmä näkee pelin suorana lähetyksenä. Tulokset ja tilastot ovat kaikkien nähtävillä reaaliaikaisesti. Taustatarinaakin on tarjolla ihan jo seurojen oman viestinnän ansiosta.

Kirjoittavan median tila otteluiden käsittelyssä on käynyt ahtaaksi. Onko ottelujuttujen aika jopa ohi? Pitäisikö maakunta- ja paikallislehtienkin luopua niistä?

Lukijoiden valinta

Rantanen myöntää eläneensä vuosia siinä uskossa, että lukijat haluavat lukea juttuja otteluista. Ei toki vanhan ajan peliraportteja, mutta kuitenkin otteluista kertovia juttuja, joissa on näkökulmia, sankareita ja konnia.

Kenties lukijat ovat ottelujuttuja aikoinaan halunneetkin. Pahin skenaario on silti se, etteivät ne ole kiinnostaneet koskaan, mutta mediat ovat tehneet omaa sokeaa valintaansa ja hakanneet lehtereiltä tarinaa sormenpäät ruvella.

Printtilehdistä on toki tehty lukijatutkimuksia, mutta Rantanen ei usko niiden luotettavuuteen. Ihmiset eivät aina vastaa samalla tavalla kuin he todellisuudessa käyttäytyvät.

– Ovathan pelijutut voineet olla jonkinlainen myyntiartikkeli, kun lukija on tiennyt saavansa lehdestä tietyn perustiedon. Ennen kaikkea kyse on silti ollut journalistisesta valinnasta, johon ei ole ilman analytiikkaa osattu suhtautua kriittisesti. Lehti on myynyt, kaikki ovat olleet tyytyväisiä, mutta lehden eri osastojen sisältöjä ei ole otettu syyniin.

Vanhassa maailmassa lehden päättämä ja tarjoama sisältö meni Rantasen mielestä läpi, koska printtilehti on siitä nerokas käyttöliittymä, ettei sillä ole rinnalla kilpailua.

Nettimaailmassa kaikki on toisin. Epäkiinnostava sisältö vie lukijat muille, kilpailijoille. *Ilta-Sanomissa* yksittäisen urheiluartikkelin pitää tavoittaa useita kymmeniätuhansia lukijoita, muuten sitä on turha edes tehdä. Jos vaikkapa jalkapallon Veikkausliigaa koskeva pelijuttu tai muu artikkeli tavoittaa 20000 lukijaa, lukema on niin pieni, että ison valtakunnallisen toimijan näkökulmasta kyse on marginaalista.

Rantanen tietää, että juuri kotimaisen jalkapallon ystävien puhina *Ilta-Sanomien* linjasta on ollut sosiaalisessa mediassa kovaa. Hän myöntää jossain määrin kritiikin oikeaksi, ja tiettyä reivausta saattaa olla luvassa, mutta sittenkin kyse on *Ilta-Sanomien* katsannossa marginaalista.

Juuri siihen samaan marginaaliin me-

nevät muutkin arkiset ottelukierrokset seuratuinta lajia jääkiekkoa myöten.

– Emme me ole luopuneet ottelujutuista, vaan meidän lukijamme ovat luopuneet niistä, Rantanen muotoilee.

Kun toimittaja menee otteluun, se on helposti yhteensä noin viiden tunnin keikka. Samassa ajassa toimittaja tekee toimituksessa useamman jutun, jotka todennäköisesti kaikki tavoittavat enemmän lukijoita kuin se yksittäinen hyväkään ottelujuttu.

Jos toimittajat tekevät työnsä vain toimituksissa, uhkaavatko he samalla etääntyä aihepiiristään ja alan ihmisistä? Jos toimittajat eivät käy esimerkiksi peleissä, miten he kerryttävät hiljaista tietoa, joka pidemmän päälle näkyy parempana journalismina?

– Kyllä se minua huolestuttaa. Kun tehdään vaikka analyysseja, liveinä näkee tapahtumia paljon paremmin kuin tv:stä.

– Mutta ei sitä hiljaista tietoa otteluista kerätä eikä niistä tehdä mitään syvällisiä henkilöhaastatteluita. Sen sijaan välipäivät pitää käyttää hyväksi, silloin pitää mennä sinne kenttien ja kaukaloiden laidalle tapaamaan ihmisiä.

Yhteiskunnallinen merkittävyys

Vesa Rantanen ei halua olla oraakkeli, joka julistaa ottelujutut kuolevaksi perinteeksi. Hän muistuttaa puhuvansa valtakunnallisen median näkökulmasta.

– Iltapäivälehtien toiminnan logiikka on aivan erilainen kuin vaikkapa maakuntalehdillä. Maksuttomassa kaupallisessa mediassa juttujen on oltava yhä enemmän valtakunnallisia tai jopa globaaleita, sellaisia, joista koko Suomi puhuu. Ei Tapparann tai Ässien peli ole koko Suomen juttu.

– Maakuntalehdessä se Tapparann ja Ässien peli voi olla osa sisältölupausta, että tuotteen tilaaja saa aina jutun paikallisen joukkueen pelistä. Uskon, että paikallisesti ottelujutuille on kysyntää myös tulevaisuudessa, Rantanen miettii.

Siitä Rantanen on silti varma, että yksikään urheilutoimitus ei tulevaisuudessa oikeuta olemassaoloaan ottelujutuilla. Tulos ja arvostus on tehtävä toisella tavalla.

Rantasesta piti aikoinaan tulla kotimaan tai politiikan toimittaja, mutta jääkiekon kautta hän ajautui urheilujournalismiin. Siitä päivästä alkaen häntä on harmittanut se, miten toimitusten sisällä puhutaan vähättelevästi urheilun pojista, joiden työ on peleissä käymistä ja niistä raportointia. Ja kun iskee yt-neuvottelut, urheilutoimitus on ensimmäisten joukossa tulilinjalla.

– Se johtuu siitä, ettei urheilujournalismi ole koskaan pystynyt osoittamaan yhteiskunnallista merkityksellisyyttään.

– Myös maakunnissa kannattaisi selvittää vaikka paikallisten urheiluseurojen rahankäyttöä, tai mahdollisia ahdistelutapauksia. Sitä kautta voi syntyä yhteiskunnallista merkittävyyttä ja myös valtakunnallisia skuppeja.

Monille yhä tärkeitä

Maakuntalehdistä muun muassa *Turun Sanomilla* on pitkät perinteet siitä, että alueen joukkueiden otteluita seurataan tarkasti. Varsinkin viikonloppuisin *Turun Sanomat* oli aikoinaan täynnä pelijuttuja. Pyrkipä lehti olemaan aikoinaan myös niin valtakunnallinen, että sillä oli omia avustajiaan myös muilla kiekko-paikkakunnilla.

Maailma on muuttunut Turussakin.

– Teemme tällä hetkellä ottelujutut sekä koti- että vieraspeleistä jalkapallosta, jääkiekosta, lentopallosta ja salibandysta eli lajeista, joita Turussa tai naapurikunnissa pelataan liigatasolla. Jalkapallossa tehtiin tällä kaudella jutut myös Ykkösestä TPS:n ja PIF:n peleistä, kertoo *Turun Sanomien* urheilun ja lukemistotoimituksen päällikkö Maria Vesterinen.

Lista on yhä kattava, mutta paljon on pudotettu myös pois varsinkin vieras-pelien raportointeja.

– Emme tee enää esimerkiksi juttuja TuTon vieraspeleistä Mestiksessä tai koripallossa Korihaiden ja Vilppaan vieraspeleistä. Myös kotipeleistä tehtävien juttujen kokoa on pienennetty. Samoin lajivalikoimaa on pudotettu. Täksi kaudeksi loppui esimerkiksi käsipallossa ÄIFK:n pelikohtainen seuranta.

Vesterinen myöntää, että muutokset ovat näkyviä. Vaikka joku olisi pudonnut pelijuttuseurannasta, kyseistä lajia ja sarjatasoa lehti pyrkii silti seuraamaan.

– Pelijuttujen sijasta teemme juttuja kiinnostavista ihmisistä ja ilmiöistä. Uskomme tällaisten juttujen kiinnostavan lukijoita peliraportteja enemmän ja myös tuovan lajeja kenties jopa paremmin esille kuin pelijutut ovat tuoneet.

Vesterinen ei usko pelijuttujen aika-kauden olevan ohi. Hän on huomannut, kuinka tärkeitä isojen turkulaisseurojen pelijutut ovat yhä monelle lukijalle, vaikka he olisivat olleet itse pelissä. Hänen mielestään sillä on myös oma arvonsa, että toimittaja ja kuvaaja ovat pelissä paikalla tekemässä paitsi asian-tuntevan jutun, mutta myös tarvittaessa tarttumassa yllättäviin tilanteisiin.

– On vaikea nähdä, että meillä aina-kaan lähivuosina lopetettaisiin esimerkiksi TPS:n kiekkopelien seuraaminen. Maakuntalehdissä ”omien” joukkueiden otteiden seuraaminen kuuluu asiaan.

– Juttujen uskon – mikäli painoaika- taulu ei entisestään kiristy – olevan aina vain enemmän analyyssejä tai vaikka pelin hahmon haastattelua kuin otteluti- lanteiden selostusta, Vesterinen sanoo. ♦

Forssassa huomattiin, että muutos ei välttämättä olekaan huono asia

– Yhteistyö *Hämeen Sanomien* kanssa on monipuolistanut urheilusivujen sisältöä, toteaa *Forssan Lehden* ainoa urheilutoimittaja **Kai Sandberg**.

Teksti: **Tommi Roimela** Kuva: **Lassi Puhtimäki**

Suomalainen ihminen, mikseipä ihminen yleensäkin, vastustaa usein kiihkeästi muutosta. Aina-kin epäileväinen oli myös *Forssan Lehden* urheilutoimittaja Kai Sandberg siinä vaiheessa, kun ylemmällä taholla saatiin ajatus yhdistää *Forssan Lehden* ja *Hämeen Sanomien* urheilutoimitukset.

Yhdistämisvaiheessa viime vuoden syksyllä Sandbergin työpari jäi eläkkeelle ja Sandberg jäi Forssaan yksin.

– Kyllähän sitä mietti, että miten-
hän tässä käy, vaikka minulle sanottiin-
kin, että nythän on käytettävissä 1 + 4
työntekijää, Sandberg muistelee.

– Mutta yllättävän hyvin tämä on mennyt.

Etäisyys ei olekaan ongelma

Käytännössä Sandberg hoitaa *Forssan Lehden* urheilusivuja koko lailla yksin. *Hämeen Sanomissa* on neljä urheilutoimittajaa, joiden jutut ovat myös *Forssan Lehden* käytössä.

– Silloin, kun olen työvuorossa, hoidan käytännössä pelkkää Forssaa. Molemmat lehdet tekevät omia sivujaan, mutta juttuja vaihdetaan aika paljonkin. Kokonaisuutena uudistuksen myötä omien juttujen määrä on lehdessä lisääntynyt ja STT:n vähentynyt. STT on kuitenkin tuiki tärkeä meille edelleen, Sandberg selvittää.

Hämeen Sanomien urheilutoimituksessa on **Samuel Savolaisen** johdolla vankka kokoonpano, ja lehdellä on myös tunnettuja **Petteri Sihvosen** kaltaisia avustajia. Näin *Forssan Lehti* on saanut yhteistyöstä monipuolista sisältöä.

– Entiseen verrattuna meillä on nyt enemmän kolumnejja ja analyysijä, joita *Hämeen Sanomien* toimittajat tekevät. Sil-
lä tavalla kirjoa on tullut lisää, Sandberg kiittelee.

Hämeenlinnan ja Forssan etäisyys on hieman yli 50 kilometriä. Se ei ole pitkä matka, mutta toisaalta se on sen verran

pitkä, että urheilutoimittajien tapaamiset eivät ole jokapäiväisiä. Ei likikään. Etäisyys olikin asia, joka Sandbergia aluksi epäilytti.

– Ehkä se oli turhaakin, koska yhteydet kuitenkin kulkevat. Meillä on joka viikko palaveri eli Teamsin kautta hahmotellaan tulevaa viikkoa ja varmistetaan, että jokaiselle päivälle löytyy vähintään yksi oma juttu, ja usein niitä on kaksi tai kolmekin, Sandberg selvittää kuviota.

– Silloin tällöin *Hämeen Sanomien* toimittajat piipahtavat toki täälläkin.

Aika on lisääntynyt

Sen lisäksi, että yhdistymisen myötä lehti on monipuolistunut, myös Sandbergin työvuorot ovat ainakin osaksi parantuneet.

– Työajat muuttuivat, ja jotenkin tuntuu, että minulle on saatu enemmän aikaa. Päivät ovat pitkiä, jopa kymmentuntisia, ja siksi vähän raskaita, mutta sitten minulla on hyvät vapaat. Välillä, kun on viiden päivän työviikkoja ja kymmentuntisia päiviä, niin ne tuntuvat hieman raskailta, mutta menevät vielä tällaiselle viisikymppiselle, Sandberg miettii.

– Yhden isomman jutun tai kaksi ehtii hyvin työpäivän aikana tekemään.

Aika lailla yksin Forssan urheilusta huolehtivana Sandberg on kaupungin urheilupiireissä tuttu kasvo. Voisi kuvitella, että palautetta sataa usein aika kriittisiltäkin urheiluihmisiltä.

– Yllättävän vähän olen saanut palautetta uudistuksen jälkeen. Toki sen anta-

↑
Forssan Lehden urheilutoimittaja Kai Sandberg on kaupungin urheilupiireissä tuttu kasvo.

minen on ehkä muutenkin vähentynyt. Hyväntahtoista tuttujen kettuilua välillä kuulee, Sandberg naurahtaa.

Vaikka *Forssan Lehti* on seitsenpäiväinen ja Sandberg on lehden urheilutoimituksen ainoa tekijä, saa hänkin sentään vapaita ja lomia pitää. *Forssan Lehden* urheilusivut ilmestyvät silloinkin.

– Silloin, kun olen vapaalla, *Hämeen Sanomien* kaverit tekevät iltaisin kahta lehteä.

– Mutta esimerkiksi kesälomalla minulla oli tuuraaja *Forssan Lehden* uutistoimituksesta, hän jatkaa.

Kokonaisuutena Kai Sandberg vaikuttaa tyytyväiseltä yhteistyökuvioon. Tai ainakaan sen tuomat muutokset eivät ole heilauttaneet venettä niin paljon kuin hän etukäteen pohti.

– Aikanaan deadlinemuutos kello 21.30:een aiheutti enemmän hankaluuksia kuin toimitusten yhteistyö, Sandberg summaa. ♦

Upea urheilukuva vai paheksuttava kuvakulma?

Kristiina Mäkelä ärähti haarovälikuvasta ja ihan syystä

Kuva: Ann-Christine Karhun kotialbumi

Kansainvälinen kilpailu on kovaa – myös urheilumediassa. Samalla tekninen kehitys antaa varsinkin arvokilpailuissa uusia mahdollisuuksia tuoda urheilijat lähemmäs tavallista katsojaa. Tässä kilpajuoksussa ei kuitenkaan sovi unohtaa, että urheilijan vartalo ei ole kilpailupaikalla vapaata riistaa, vaan urheilijalla on myös oikeus yksityisyyteen.

Kolmiloikkaaja ja tuore EM-hopeamitalisti **Kristiina Mäkelä** avautui omalla Instagram-tilillään Oregonin MM-kilpailuissa käytetystä kuvakulmasta, missä urheilijaa kuvataan kesken loikan alaviistosta sinistä taivasta vasten. Mäkelällä paloi pinna, kun hänen haarovälistönsä oli julkaistu aukeaman kokoinen kuva *Urheilulehdessä*.

– Miten on mahdollista, että kisajärjestäjä antaa asettaa kamerat kuvaamaan kolmiloikan väliloikkaa, missä joka urheilija on väkisinkin haarat auki ja linssi tarkentuu vain ja ainoastaan yhteen paikkaan? Ja valtamedia vielä julkaisee näitä kuvia, Mäkelä kirjoitti Instagram-julkaisussaan muutama päivä MM-kilpailujen jälkeen.

Vastaavanlaisia otoksia on julkaistu eri medioissa muun muassa Venezuelan MM-kultaa voittaneesta **Yulimar Rojasista**, Dominikaanisen tasavallan **Thea Lafondista** ja miesten puolella Kiinan MM-pronssimitalisti **Yaming Zhusta**. Osassa kuvista urheilijan vartalo piiryy tummana hahmona taivasta vasten, osassa urheilijan vartalo erottuu selkeämmin. Yhtä kaikki, urheilijoiden haarováli on joka kuvassa hyvin lähellä kultaista leikkauspistettä.

Mäkelän julkaisua kommentoitiin laajasti Suomessa sekä myös ulkomaila. Mäkelästä otetun kuvan takana oleva kuvatoimisto Getty Imagesin edustaja **Jenna Attardi** kertoi *Ilta-lehdelle*, että kyseistä kuvakulmaa on käytetty monia vuosia ja se usein tuottaa inspiroivia kuvia.

Kyseinen kuvakulma saattaa ehkä tuottaa vähän erilaisia kuvia, mutta mitä tiivis alaviistosta otettu kuva, missä kuvattavan jalkováli on keskiössä, kertoo itse suorituksesta? Ei paljon mitään. Sen sijaan tiedän nyt, että Zhu käytti shortsien alla punaisia alushousuja.

Dohan MM-kilpailuissa 2019 käytettiin lähtötelinokameroita, jotka saivat kansainvälisessä mediassa lempinimen crotch cameras – haarovälikamerat. Suomessa käytettiin jopa termiä genitaalikaamerat. Tavoitteena oli näyttää urheilijan kasvot, mutta näytettiin sen sijaan urheilijan alapää. Näistä ei edes yleisö tykännyt.

29-vuotias Mäkelä on jo kokenut urheilija ja esikuva monelle nuorelle. Siksi on myös tärkeää, että hän uskaltaa ärähtää, kun aihetta on. Huippuunsa viritetty urheilijan kroppa on jatkuvasti kriittisen katseen kohteena. Milloin urheilijan vyötärölle on kertynyt katsojan mielestä liikaa rasvaa ja milloin urheilija saa syyttää itseään härskeistä kommenteista tai seksistisistä kuvakulmista – olisi käyttänyt peittävämpää kisa-asua.

– Miltä susta tuntuisi, jos sun työpaikalla joku ottaisi kuvia sun jalkovälistä ja julkaisisi ne lehdessä? Mäkelä kysyy. Niinpä.

Urheilumaaailma ei ole muusta yh-

teiskunnasta erillinen saareke omine sääntöineen. Tavallisessa työpaikassa haarovälikuvien ottamista pidettäisiin häirintänä tai työpaikkakiusaamisena. Varsinkin, jos se olisi suunnitelmallista ja toistuvaa.

Arvokilpailuihin ei pääse kuka vaan kuvaamaan, ja kuvaus- sekä kamerapaikat ovat tarkoin määriteltyjä. Dohassa ja Oregonissa kansainvälinen liitto katsoi, että oli oikein näyttää urheilijoiden haaroväliä, kun haettiin hienoja kuvakulmia.

Median tehtävä ei ole ylläpitää kulttuuria, missä urheilijaa esineellistetään ja hänen yksityisyyttään loukataan kuvan takia. Toivottavasti Budapestissa ollaan viisaampia. Ja jos ei olla, niin voi ainakin jättää kyseiset kuvat julkaisematta.

Ann-Christine Karhu
Yle Urheilun uutispäällikkö
Urheilutoimittajain Liiton hallituksen jäsen

Löydät meidät Facebookista
facebook.com/urheilutoimittajat

Seuraa meitä Twitterissä
twitter.com/urheilutoimitus

Ville Eloranta tietää, että urheilusta on mahdotonta kirjoittaa ilman tuloksia. Rajansa kuitenkin siinäkin.

Urheilukieleen kuuluu edelleen värikkyys

Oman työn kriittinen tarkasteleminen ei tee koskaan pahaa missään ammatissa. Ei urheilutoimittajallekaan.

Helsingin Sanomien toimittaja ja kielenhuoltaja Ville Eloranta ei näe urheilujournalistien käyttämässä kielessä sen suurempia ongelmia kuin muiden osastojen teksteissä. Eloranta puhuu tässä haastattelussa lähes 20 työvuoden kokemuksella ja ennen kaikkea havainnoistaan Helsingin Sanomissa.

Eloranta – kuten varmasti moni meistä – tunnistaa urheilukielessä kuluneita lausahduksia ja latteuksia. Niistä olisi hyvä itse kunkin pyrkiä eroon. Eloranta sanoo, että tällaiset rajanvedolliset kysymykset ovat aina toimituskohtaisia.

– Tyylillisissä asioissa on kahtiajakoa siinä, mihin editoidessa tohtii puuttua ja mikä taas on osa urheilujournalismin sielua. Urheilussa käytetystä kielestä ei kuitenkaan haluta tehdä virastokieltä.

Verbivalintoihin Eloranta kiinnittäisi erityistä huomiota. Pokata palkintoja on edelleen hassu ilmaus, sillä pokata-verbi tarkoittaa kumartamista.

Väriä välillä väkinäisesti

Ville Elorannan mielestä neutraaleja uutistekstejä elävöitetään välillä väkinäisesti.

– Pistää silmään, että on keksitty jokin verbi kuluneen tilalle. Ikään kuin ajatel-

Helsingin Sanomien toimittaja ja kielenhuoltaja **Ville Eloranta** tunnistaa urheilukielessä kuluneita lausahduksia ja latteuksia.

Teksti: **Tapio Ahlroth** Kuva: **Laura Niemi**

laan, että on keksittävä jokin toinen verbi, kun toista on käytetty paljon.

Eloranta ottaa esimerkiksi luutia-verbin. Käsi ylös ne, jotka tykkäävät värittää omaa tekstiään puolustajien luutimisella!

Verbien ohella on kiinnitettävä huomiota adjektiiveihin. Legendaarisia pelaajia vilisee teksteissä yllättävän paljon. Jopa niin paljon, että tarkemmin ajateltuna kaikki tuskin edes ovat legendaarisia.

– Samaa huomaan muuallakin journalismissa. Ei tarvitse olla monta vuotta alalla, kun on jo legendaarinen. Kannattaa aina miettiä, onko adjektiivi tarpeellinen vai tarpeeton. Jos jatkuvasti hehkuttaa, mikään ei kohta tunnu miltei.

Eloranta sanoo katselevansa urheilua ulkopuolisena turistina. Hän myöntää, että urheilujuttuja lukevat ovat yleensä varsin hyvin sisällä lajien tapahtumissa ja sanastossa. Silti on paikallaan miettiä, mitä jutun sanavalinnat tuovat. Liialli-

sella kikkailulla on mahdollisuus vieraannuttaa lukija tekstistä.

– Olen nähnyt kuvatekstissä, että kiekko tuikattiin pömpeliin. Voi olla, että se on leikkaa-liimaa-taktiikalla nostettu leipätekstistä, mutta ehkä olisin kuvatekstissä vain laukonut kiekon maaliin.

Eri tyylejä yhdessä jutussa

Tämän jutun kirjoittaja tunnistaa omasa työssään tyyliilajien sekoittamisen yhden ja saman jutun sisällä. Kerronnallinen tyyli ja uutisteksti menevät silloin tällöin iloisesti sekaisin. Se ei ole aina välttämättä ongelmallista, mutta tarkkuutta ja tilannetajua tarvitaan.

Eloranta antaa ohjeeksi yhtenäisyyden säilyttämisen. Elorannan mukaan urheilutoimittajat ovat kehittyneet tekstilajituntemuksessa.

– Tekstin elävöittäminen pitää lukijan hereillä. On kuitenkin aina mietittävä, mitä sävyjä viestittää. Vaarana ovat asenteelliset tulkinnot, jos esimerkiksi dopinguutisessa puhutaan nappien napsimisesta. Se on siinä kontekstissa liian leikkisää.

Tämän jutun kirjoittaja edustaa sitä koulukuntaa, jolle on opetettu alusta alkaen, että lyhenteiden käyttäminen on välttämättä lehtijutuissa viimeiseen saakka. Siksi en kirjoita mc:stä, ek:sta enkä hiihdossa myöskään p:stä ja v:stä. Sen sijaan kirjoitan aina auki maailmancu-

pin, erikoiskokeen, perinteisen ja va-
paan hiihtotavan. Todellakin hiihtota-
van, eikä -tyylin!

Urheilusta on mahdotonta kirjoittaa
ilman tuloksia. Rajansa kuitenkin siinä-
kin, muistuttaa Eloranta.

– Tykittelyksi numeroiden käyttämi-
nen ei saa mennä. Etenkin featuremai-
sen kerronnan flow’ta haittaa, jos tulos-
osuus vyöryy päälle.

Lajin erikoissanaston käyttäminen on
myös kirjoittajalle jokseenkin välttämä-
töntä. Tarvitaan lämäreitä, kunnareita,
donkkeja, vapareita ja hakkuria. Tällöin
ei tule useinkaan ajatelleeksi, että osalle
lukijoista termit eivät ole tuttuja.

– Harvemmin sitä saa vihaista lukija-
palautetta siitä, että on yliselittänyt jot-
akin. Päinvastoin palaute tulee yleensä
siitä, jos ei selitä tarpeeksi. Toki en mi-
näkään odota, että paitsio pitää jutussa
avata, sillä lukijalta oletetaan tiettyjä
lähtötietoja.

Eloranta sanoo, että mitä eksoottisem-
pi laji, sitä enemmän on aiheutta selittää
termistöä.

– Niin no, mikä on eksoottista kenel-
lekin, Eloranta lisää.

Kerronnallisuus kasvava vahvuus

Ville Eloranta on nähnyt, että urheilu-
journalismin väistämättömänä kehitys-
kaarena on ollut featuremaisten ker-
ronnallisten lukujuttujen nouseminen
tulosuutisoinnin rinnalle. Ellei jopa
suorastaan ohi.

– Tämä on urheilujournalismin kasva-
va vahvuus. Pitkät, kertovat tekstit oli-
vat 10–15 vuotta sitten selvästi kömpe-
lömpiä kuin nyt. Tekstilajit muokkaavat
itse itseään. Pahimpia ylilyöntejä ei tule
enää vastaan.

Elorannan mielestä paras tapa kerron-
nallisen tyylin kehittämiseen on muiden
laadukkaiden juttujen lukeminen. Kou-
lutustakin on tarjolla, joten tilaisuuksiin
kannattaa tarttua.

Vuonna 2022 on aiheellista pohtia,
miksi urheilutoimittajat ovat muutta-
neet omaa tyyliään. Eloranta huomaut-
taa, että 20 vuotta sitten hänen tulles-
saan alalle toimituksissa puhuttiin var-
sin rasvaista kieltä.

– Kipupisteitä on sohaistu. Sukupuole-
sta ja etnisyydestä kirjoitettiin ennen
aika huolettomasti. Tyyli on siistiytynyt
merkittävästi. Nykyään mietitään laa-
jemmin, miltä mikäkin näyttää.

Pilkkominen toimii aina

Jutun kirjoittaja tekee jälleen tässä vai-
heessa tunnustuksen. Oman tekstini
tunnistaa ilman kirjoittajan nimeä siitä,
että viljelen aivan turhan paljon mää-
reitä määreen perään. Teen kilometrin
pituisia lauseita, enkä piittaa siitä, että
lukijalta saattaa happi loppua kesken.

Elorannalla on tähän yksinkertainen
ohje.

– Suomen kieli on taipuisa, mutta jos
verbi tulee vasta viidentenätoista sana-
na, on lause raskas. Kannattaa yksinker-
taisesti pilkkoa asiat eri virkkeisiin.

Monissa urheilutoimituksissa eletään
muutoksen aikoja. Iltavuoroista on kar-
sittu taittavia toimittajia, ja voimavarat
on keskitetty päivävuoroihin ja asian
yttimeen eli kirjoittamiseen. Samalla ur-
heilutoimittajien keskuudessa on pää-
tään nostanut editointikulttuuri, johon
ei välttämättä ole vielä totuttu tässä pe-
rinteisesti kiireisten iltojen ammatissa.

Joissain toimituksissa urheilujuttuja

editoi nykyään sama tekijä, joka kasaa
lehden muita sivuja. Eloranta näkee tä-
män hyvänä asiana urheilujournalismin
kannalta.

– Periaatteita saatetaan tällä tavalla
kyseenalaistaa, mikä poistaa tietynlaista
nurkkakuntaisuutta.

Laajaa kuvaa katseltaessa Eloranta
antaa suomalaisille urheilutoimittajille
niin sanotusti puhtaat paperit (anteeksi
tämä latteus).

– En tunnista urheilujournalismin kie-
lessä erityistä kankeutta. Kyllä teksteistä
näkee, että vaivaa on nähty. ♦

Raikas jalka ja voittamisen kiima – eroon urheilujargonista

Kielenhuoltokoulutus urheilutoimittajille 20.10.

**Millaiseen jargoniin ja kuluneisiin sanontoihin
urheilutoimittajat sortuvat? Miten suomen kieleen
livahtaneisiin vierasperäisiin urheilutermeihin pitäisi
suhtautua?**

Urheilutoimittajain Liitto järjestää kaikille urheilujournalismista
kiinnostuneille kielenhuoltokoulutuksen hybriditapahtumana
torstaina 20. lokakuuta 2022 klo 10.00–12.30 Olympia-
stadionilla Helsingissä (Paavo Nurmen tie 1). Koulutukseen on
mahdollista osallistua livenä tai etäyhteydellä (Teams).

Kouluttajana toimii suomen kielen maisteri **Ville Eloranta**, joka
on Helsingin Sanomien toimittaja ja kielenhuoltaja. Eloranta
on erikoistunut tekstien editointiin ja kielenhuoltoon, ja hän on
toiminut myös suomen kielen lautakunnan jäsenenä.

Tule kuulemaan ja oppimaan, miten voit kehittää omaa
journalistista kieltäsi teksteissä ja selostuksissa. Koulutukseen
osallistujilla on myös mahdollisuus lähettää etukäteen kysymyksiä
kouluttajalle aiheesta.

Koulutuksen hinta on liiton jäsenille 25 euroa, muille 50 euroa.
Huom. Kysy työnantajaltasi, maksaako työnantaja tämän
koulutuksesi!

**Sitovat ilmoittautumiset perjantaihin 30.9. mennessä
ja mahdolliset kysymykset kouluttajalle** erillisellä
ilmoittautumislomakkeella.

Huom. Urheilutoimittajain Liitto järjestää samana päivänä kaikille
liiton jäsenille avoimen tutustumiskäynnin Helsinki International
Horse Show -tapahtumaan. Lue lisää sivulta 38.

Lisätiedot: pääsihteeri Nina Jakonen, puh. 050 44 84 845,
toimisto@urheilutoimittajat.fi.

Poikkeava aika, poikkeava päätös

Tanskalaiset urheilutoimittajat ovat hakeutumassa irti AIPS:sta – kysyttyään ensin itseltään sellaisia kysymyksiä, mitkä ovat samalla määrittämässä urheilujournalisminkin tulevaisuutta.

Teksti: **Topias Kauhala** Kuva: **Jimmy Bøjgaardin kotialbumi**

Tanskan urheilutoimittajainliitto järjestää syyskuun lopussa erityiskokouksen. Etujärjestöjen kokoukset eivät normaalisti ylitä uutiskynnystä, mutta tällä kertaa aihe on niinkin poikkeava kuin irtautuminen kansainvälisestä urheilutoimittajien liitosta, AIPS:sta.

– Kokouksessa päätetään, lähdemmekö vai emme. Tuntumani jäsenistöstä on, että me lähdemme, mutta saa nähdä, Tanskan liiton puheenjohtaja **Jimmy Bøjgaard** kertoo.

Taustalla on tanskalaisten urheilutoimittajien pettymys siihen, että AIPS järjesti oman urheilujournalismin palkitsemistilaisuutensa kesäkuussa Dohassa, Qatarissa.

Tanskan liiton hallitus on yksimielisesti eroamisen kannalla, mutta säännöt määrittävät, että päätösvalta on tällaisessa asiassa liiton jäsenistöllä. Eroamispäätökseen vaaditaan äänestyksessä kaksi kolmasosaa äänistä.

– Se on ehkä hyväkin niin, sillä meillä täytyy olla tällaisen asian kanssa hyvin selvä päätös, Bøjgaard toteaa.

– Säännöt määrittävät, että tarvitsemme kokouksen, mutta se on samalla myös oikea ja avoin tapa hoitaa tämän kaltainen kysymys, koska se koskettaa kaikkia jäseniämme.

Iso mediakeskustelu Tanskassa

Se, että AIPS vei palkintoseremoniansa Qatariin, maahan, joka on urheilukeskusteluiden kuuma peruna, nostatti kulmakarvoja. Mutta toistaiseksi vain Tanskassa on edetty asiassa näinkin pitkälle.

Miksi juuri Tanska?

– Ymmärtääkseni suurin ero meidän ja monien muiden välillä on se, että se oli pieni puheenaihe itse toimittajien kesken, mutta Tanskassa tästä tuli iso aihe myös mediassa, Bøjgaard sanoo.

Tanskalaiset urheilutoimittajat joutuivat siis maansa keskeisissä viestimissä perustelemaan suhdettaan sellaiseen kansainväliseen tahoon, joka vei seremoniansa maahan, jolla on kyseenalai-

Jimmy Bøjgaard

"AIPS kirjoitti, että Tanska haluaa rakentaa jonkin kilpailevan järjestön, mutta emme ole kilpailemassa AIPS:ia vastaan. Toivomme vain keskustelua esimerkiksi Pohjolan maiden tai muidenkin halukkaiden kanssa demokraattisista asioista."

Tanskan liiton puheenjohtaja
Jimmy Bøjgaard

nen maine suhteessa ihmisoikeuskysymyksiin ja joka käyttää urheilua vahvan valkopesun välineenä.

– Osallistuimme siihen julkiseen keskusteluun, ja ilmaisin, että emme ymmärrä, miksi seremonia piti viedä Qatarin.

Samalla Bøjgaard oli yhteydessä AIPS:n puheenjohtajaan **Gianni Merlooni**, jota haastateltiin myös tanskalais-medioihin.

AIPS perusteli seremonian järjestämistä Qatarissa niin Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan kuin Euroopan koronatilanteella, mutta selitykset eivät vakuuttaneet. Perusteluiden aikaan esimerkiksi Kööpenhaminassa ei ollut voimassa olevia koronarajoituksia.

– Kunnioitan sitä, että Gianni lähti perustelemaan heidän kantojaan, mutta emme vain ole niistä samaa mieltä.

Mediakeskustelu lähti vielä uudelle kierrokselle sen jälkeen kun norjalaisen VG-lehden toimittajien palkintoehdokus peruttiin, koska he eivät olleet halukkaita matkustamaan paikan päälle Qatarin.

Samoihin aikoihin 22 toimittajaa useasta merkittävästä tanskalaismediasta allekirjoitti vetoomuskirjeen, jossa he haluavat irti AIPS:sta. Ajankohta toi erityistä painetta toimia. Jalkapallon miesten MM-kilpailut järjestään marras- ja joulukuussa juuri Qatarissa – ja Tanska on mukana turnauksessa.

– He sanoivat, että he eivät oikeastaan voi olla myöhemmin vuodesta Qatarissa käsittelemässä näitä aiheita, jos heidän jäsenliittonsa kuuluu AIPS:iin. Meillä oli hallituksessa ja jäsenistössämme samoja tunteita.

"AIPS on vanhaa koulukuntaa"

Asia eteni lopulta siis siihen pisteeseen, että jäsenäänestys ollaan järjestämässä, mutta Bøjgaard ei näe Tanskaa erityistapauksena. Tanskalaiset vain sattuivat olemaan etujoukoissa käymässä keskustelua, joka tulee mitä todennäköisemmin vielä kiihtymään muuallakin.

– Olen selittänyt Giannielle ja AIPS:llekin, että emme ole hakeutumassa nurkkaan emmekä selitä olevamme parempia kuin muut. Ehkä olen siitä ylpeä, että tanskalaiset kollegamme ovat tietoisia näistä asioista ja haluavat tehdä niille jotain.

"Voimme tavata kahvilla tai järjestää tapaamisia. Ehkä jos moni maa haluaa järjestön, niin voi olla, että sellainenkin syntyy. Mutta haluamme vain olla vapaita keskustelemaan journalismista, esimerkiksi suhteessa sellaisiin maihin, jossa on siihen liittyen ongelmia."

Tanskan liiton puheenjohtaja
Jimmy Bøjgaard

Keskeinen viesti tanskalaisilta urheilutoimittajilta on ollut se, että AIPS on osoittanut päätöksillään, ettei se ole arvoiltaan moderni järjestö.

– Jäsenemme ajattelevat, että AIPS on "vanhaa koulukuntaa" eikä yritä tehdä asioita oikein. Ehkä joskus aiemmin olimme toimineet toisin, mutta meidän täytyy nyt oikeasti keskustella tällaisista asioista. Eikä välttämättä enää samassa toimistossa istuen, heitä mielistellen, Bøjgaard toteaa.

– Meille tuli selkeä tunne, että asiat muuttuvat maailmassa, ajatellen vaikka mitä on tapahtunut UEFA:n, FIFA:n ja KOK:n kanssa.

Ja lopulta AIPS ja sen Qatar-kumarrus edustavat vain yhtä esimerkkiä ajassa, joka on tuomassa eteen monenlaisia monimutkaisia kysymyksiä.

– Olen täysin tietoinen, että tämä herättää muitakin kysymyksiä. Nyt puhumme Qatarista, mutta seuraavaksi täytyy miettiä, voisimmeko mennä vaikka Venäjälle, Intiaan, Brasiliaan tai Kiinaan, Bøjgaard sanoo.

– Tässä uudenaikaisessa maailmassa on tulossa paljon kysymyksiä eteen. Me haluamme olla vain avoimia ja keskustella asioista.

Halu jatkaa yhteistyötä

Tanska ei ole Bøjgaardin mukaan hakeutumassa erilleen, vaan haluaisi AIPS:sta erotessaankin jatkaa kansainvälistä keskustelua urheilujournalismista.

– AIPS kirjoitti, että Tanska haluaa rakentaa jonkin kilpailevan järjestön, mutta emme ole kilpailemassa AIPS:ia vastaan. Toivomme vain keskustelua esimerkiksi Pohjolan maiden tai muidenkin halukkaiden kanssa demokraattisista asioista, hän toteaa.

– Voimme tavata kahvilla tai järjestää tapaamisia. Ehkä jos moni maa haluaa järjestön, niin voi olla, että sellainenkin syntyy. Mutta haluamme vain olla vapaita keskustelemaan journalismista, esimerkiksi suhteessa sellaisiin maihin, jossa on siihen liittyen ongelmia. ♦

Muut pohjoismaat seuraavat tilannetta

Tanskan urheilutoimittajainliitto kertoi kesäkuussa eroavansa kansainvälisestä urheilutoimittajien liitosta, AIPS:sta. Tilanne eteni Tanskassa nopeasti, muttei yllättänyt muita pohjoismaita.

Pohjoismaiset urheilutoimittajain liitot ovat tehneet jo vuosikymmenten ajan yhteistyötä. Edellisen kerran pohjoismaat kokoontuivat saman pöydän ääreen toukokuussa järjestetyssä pohjoismaisessa urheilutoimittajien kongressissa Oslolla.

Tanskan eropäätöksen jälkeen myös muissa pohjoismaissa on keskusteltu tilanteesta ja AIPS:n jäsenyydestä. Viestejä ja ajatuksia on vaihdettu kesäkuukausien aikana.

– Meillä Suomessa AIPS on melko kaukainen asia suurimmalle osalle liiton jäsenistä. Läheisin kontakti lienee kansainvälinen lehdistökortti, AIPS-kortti, jonka osa A-jäsenistä tilaa, kertoo liiton pääsihteeri **Nina Jakonen**.

– Liittoon ei ole kantautunut jäsentemme kysymyksiä AIPS:sta, joten seuraamme muiden pohjoismaiden kanssa tilannetta. Varmasti saamme lisäselvityksiä ja -tietoa lokakuun AIPS-kongressissa Roomassa, jossa tapaamme ja keskustelemme asiasta aktiivisesti etenkin muiden pohjoismaiden edustajien kanssa.

Muista pohjoismaista ainakin Norja ja Ruotsi sekä pohjoismaisessa yhteistyössä mukana oleva Viro odottavat ensin lokakuun kongressiantia ja vaalituloksia ja keskustelevat viimeistään sen jälkeen lisää AIPS:sta omissa liitoissaan.

– Meidän hallituksessamme asia on ollut keskusteluissa, mutta jatkopäätöksiä teemme vasta AIPS-kongressin jälkeen. AIPS:ssa on vaalivuosi, joten kongressissa valitaan myös AIPS:n hallitus puheenjohtajineen. Katsotaan, mitä kongressianti tuo tullessaan. Tällä hetkellä en ole erityisen innostunut eroajatuksista, kertoo liiton hallituksen puheenjohtaja **Kari Linna**. ♦

Tanskan päävalmentaja Kasper Hjulmand osallistui paneeliin yhdessä Girl Power -hankkeen perustaneen Khalida Popalin ja Common Goal -järjestön perustajan Thomas Preissin kanssa.

Suomalainen huippu-urheilu puhutti Odensessa

Tutkijoiden mukaan korruptio rehoittaa urheilujärjestöissä eikä eettisiä ongelmia ole pystytty ratkaisemaan.

Teksti: **Juha Kanerva** Kuvat: **Thomas Søndergaard / Play the Game**

Vuodesta 1997 järjestetty Play the Game -konferenssi on vakiinnuttanut paikkansa tutkivan urheilujournalismin merkittävimpänä näyttämönä. Syksyllä 2019 tapahtuma oli poikkeuksellisesti uuden mantereen puolella Colorado Springsissä, mutta kesällä 2022 palattiin takaisin Play the Game kotitahdille Tanskaan. Tapahtuman pääjärjestäjä

on edelleen Danish institute for sports studies, joka on Tanskan kulttuuriministeriön rahoittama riippumaton yksikkö.

Kesäkuinen Odense tarjosi yli 400 osallistujalle erinomaiset puitteet nelipäiväiseen ajatustenvaihtoon urheilun nykytilasta, urheilijoiden aktivismista, urheilun lieveilmiöistä sekä monista muista urheiluun liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.

Konferenssin teema tarjosi jossain määrin optimismia, sillä se kuului: "Is there a cure for sport?" Jotkut esitelmöitsijät löysivät lääkkeitä nykyisten käytäntöjen parantamiseen, mutta moni tutkija, toimittaja tai asiantuntija oli varsin pessimistinen huippu-urheilun kehitystrendien suhteen. Urheilujärjestöjen korruptio ja urheilun käyttäminen politiikan lyömäaseena on ollut esillä Play the Ga-

messa 25 vuoden ajan, eikä tilanne näyttä juuri muuttuneen parempaan suuntaan.

Edellisen kokouksen jälkeen urheilumaailma on ollut koronapandemian puristuksessa, mutta tutkivaa journalismia tauti ei ole taltuttanut. Päinvastoin epidemian aiheuttamat katkokset tapahtumaurheilussa ovat tarjonneet monille toimittajille tilaisuuden perehtyä laajempiin ja syvällisempiin teemoihin. Tämä näkyi myös Play the Game osanottajajoukossa, jossa oli entistä enemmän edustajia urheilutoimittajakaartista.

Andrew Jenningsin muistoilta

Edellisen konferenssin jälkeen useat toimittajat ja tutkijat ovat pitäneet yhteyttä virtuaalisesti ja vaihtaneet tietoja. Argentiinalainen **Federico Dario Teijeiro** on penkonut 20 vuoden ajan Kansainvälisen lentopalloliiton johdon toimia ja korruptoitunutta päätöksentekoa. Odensessa hän raportoi uusista tiedoista ja näytti, kuinka FIVB:n ex-puheenjohtaja pesi liiton rahoja meksikolaisyhtiöiden avulla. Teijeiron mukaan hän oli tutustunut edellisessä Play the Gamessa henkilöihin, joiden muodostaman verkoston avulla tapauksen selvittäminen oli mahdollista.

Odensen konferenssin ohjelmassa sessio oli alkuvuodesta kuolleen **Andrew Jenningsin** (1943–2022) muistoil-

ta. Boheemista ulkoasustaan tunnettu Jennings oli alan pioneeri, joka innosti monia nuorempia kollegoitaan tutkivan journalismin ohdakkeiselle polulle.

Saksalainen **Jens Weinreich** julkaisi jo talvella Sport & Politics -lehden erikoisnumeron Jenningsin elämäntyön kunnioittamiseksi, ja Odensessa jatkettiin samassa hengessä. Usein viitataan urheilijoiden esikuvallisuuteen, mutta sama näyttää pätevän tutkivaan urheilujournalismiin. Jennings jos kuka uskalsi haastaa vallitsevat käytännöt ja ryhtyä kysymään urheilujohtajilta ikäviä kysymyksiä. Sitkeä britti ei tyytynyt korulausevastauksiin, vaan kaivoi esiin lähteitä ja dokumentteja, jotka paljastivat väärinkäytöksiä **Juan Antonio Samaranchin** ja **Sepp Blatterin** tapaisten viskaalien toiminnassa. Jennings keräsi paljon vihamiehiä, mutta moni alemman portaan henkilö ymmärsi hänen motiivinsa ja auttoi ”nuuskijaa” tämän paljastaessa laajalle levinnyttä korruptiota KOK:ssa ja FIFA:ssa.

Kasper Hjulmand hamuaa tietoa Qatarista

Tapahtuman tunnetuin esiintyjä oli Tanskan jalkapallomaajoukkueen päävalmentaja **Kasper Hjulmand**, jonka esiintyminen liittyi Common goal -projektiin. Kyse on hankkeesta, jonka tavoitteena on luoda yhteiskunnasta tasa-arvoisempi ja

parantaa vähäosaisten asemaa eri puolilla maailmaa. Projektin käynnistäjien mielestä jalkapallo on niin merkittävä kulttuurinen ilmiö, että sen avulla maailmaa kyetään muuttamaan tasa-arvoisemmaksi ja huolehtimaan kestävästä kehityksestä liittyvistä ongelmista.

Kuulostaa juhlavalta, mutta Common goal on kyennyt saamaan aikaan myös konkretiaa, koska liike perustuu mukana olevien henkilöiden omaan taloudelliseen panostukseen. Jäsenet laittavat yhden prosentin tuloistaan projektin rahastoon, ja kovapalkkaisten futaaajien ja valmentajien palkoista kertyy sievoinen summa.

Hjulmand kertoi haluavansa tukea tärkeää hanketta ja kehotti muita jalkapallon parissa toimivia osoittamaan solidaarisuutta niille, jotka eivät ole saaneet yhtä hyviä kortteja elämäntaipaalleen.

Paneelissa Hjulmandilta tiedusteltiin myös hänen kantaansa Qatarin MM-kilpailuihin. Arvostettu valmentaja sanoi seuraavansa Qatarin liittyvää keskustelua mediasta ja tullessa Play the Gameen tutustuakseen kisaisäntään eri näkökulmista.

Qatariin liittyviä esityksiä riittikin konferenssin ohjelmassa. Eivätkä kaikki olleet yksioikoisen tuomitsevia. Esimerkiksi Lähi-idän poliittisia virtauksia vuosikymmenten ajan tutkinut **James Dorsey** muistutti, että Qatarin kisajärjestelyihin liittyvät kiistat eivät ole

Andrew Jenningsin muistoilta oli unohtumaton elämys.

Rasmus Storm (vas.) johti puhetta suomalaista huippu-urheilua käsittelevässä sessiossa.

uusia eivätkä ainutlaatuisia. Hän sanoi kirjoittaneensa siirtotyöläisten ongelmista Kuwaitissa jo 1970-luvulla. Dorsey'n mukaan median ei pidä unohtaa Qatarin MM-kilpailujen jälkeen, vaan seurata ihmisoikeustilanteen kehitystä jatkossa, jotta FIFA:n puheet MM-kilpailujen perinnöstä eivät jää tyhjiksi lupauksiksi. Dorsey'n kokemuksen mukaan vain muutamalla medialla on ollut tapana jatkaa uutisaseurantaa "kiima-ajan" jälkeen.

Suomalainen huippu-urheilu suurennuslasin alla

Play the Gamessa on yleensä yksittäisiin maihin tai alueisiin keskittyviä sessioita. Tällä kertaa tapetilla oli Kanada ja sikäläisen urheilujärjestelmän eettiset ongelmat. Konferenssin jälkeen niistä on saatu lukea Suomessakin, kun Kanadan jääkiekkoliiton peittely- ja salailukulttuurista on saatu lisää informaatiota.

Tällä kertaa myös Suomi oli mukana agendalla. Äänessä olivat tanskalaiset tutkijat **Rasmus Storm** ja **Klaus Nielsen**, jotka laativat keväällä arvion suomalaisesta huippu-urheilujärjestelmästä. Tanskalaisten itsenäinen raportti osoitti suomalaisten pudonneen verrokimaiden kelmasta.

Kaksikon antia täydensi Suomen olympiakomitean konsulttina toiminut tanskalainen **Michael Andersen**, joka on vertaillut pohjoismaisia huippu-urheilumalleja. Andersenin mukaan muissa Pohjoismaissa valmentajilla on keskimäärin korkeampi koulutus kuin Suomessa. Samoin valmentajien yhteydet tutkimuslaitoksiin ovat Skandinavian maissa tiiviimmät kuin Suomessa.

Suomi-teema keräsi parisenkymmentä kuulijaa ja herätti vilkasta keskustelua. Siihen osallistuivat erityisesti tanskalaiset ja norjalaiset delegaatit. Norjalaiset olivatkin Odensessa paikalla

la sankalla joukolla ja ruotsalaisiakin oli enemmän kuin normaali yksi kappale. Suomalaisia ei lisäksi paikalla näkynyt, mikä oli sääli, koska tapahtuman anti on ainutlaatuista.

● Urheilutoimittajain Liitto jakaa vuosittain koulutusapurahaa A-jäsenille. Tänä vuonna koulutusapurahaa sai Juha Kanerva. Koulutusapurahaa voi hakea ammatilliseen kouluttautumiseen. Apurahaa voi saada oman ammattitaidon kehittämiseen ja syventämiseen tähtääviin opintoihin (ei perustason opintoihin) sekä yleissivistävään itsensä kehittämiseen. Apurahaa ei myönnetä laitehankintoihin, eikä sitä voi käyttää työmatkoihin tai opiskelupaikan ja kodin välisiin matkoihin tai elinkustannuksiin. Apurahaa ei myöskään myönnetä jo toteutuneisiin tai meneillään oleviin hankkeisiin. Koulutuksen pitää tukea ja kehittää jäsenen ammattitaitoa ja journalistista osaamista. ♦

Löydät meidät Facebookista
facebook.com/urheilutoimittajat

Seuraa meitä Twitterissä
twitter.com/urheilutoimitus

Urheilutoimittajien Syysseminaari- matka Tallinnaan 17.–18.11.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää urheilutoimittajille Syysseminaarimatkan Tallinnaan **17.–18. marraskuuta** 2022. Syysseminaarin teemana on Etiikka ja ihmisoikeudet. Ilmoittaudu nyt!

Torstain menomatkan seminaariosuudessa puheenvuoron saavat mm. Tampereen yliopiston mediatutkimuksen dosentti **Sami Kolamo**, Ihmisoikeusliiton pääsihteeri **Kaari Mattila** ja kampanja-asiantuntija **Tommy Lindgren** sekä uintimaajoukkueen päävalmentaja **Eetu Karvonen**. Perjantaina vierailemme Viron yleisradiossa. Vierailun emäntänä toimii Viron urheilutoimittajain liiton puheenjohtaja ja yleisradioyhtiön verkkosivutoimituksen päätoimittaja **Maarja Värvi**.

Matkan omavastuuosuus on liiton jäsenille 135 euroa/hlö, muille 185 euroa. Hinta sisältää laivamatkat Viking Linen XPRS-laivalla (Hki–Tallinna–Hki), menomatkalla brunssilounaan, seminaariohjelman, seminaarikahvit, majoituksen Tallinnassa (Hotel Metropol Spa, 2 hh), vierailun Viron yleisradioon sekä paluumatkalla ruokailun joulupöydässä.

Sitovat ilmoittautumiset maanantaihin 10.10. mennessä liiton verkkosivuilla olevalla erillisellä ilmoittautumislomakkeella: www.urheilutoimittajat.fi. **Paikkoja on rajoitetusti**, joten ilmoittaudu ajoissa!

Lisätiedot: pääsihteeri Nina Jakonen, puh. 050 44 84 845, toimisto@urheilutoimittajat.fi.

ALUSTAVA OHJELMA

TORSTAI 17.11.

- klo 09.15 **Kokoontuminen Katajanokan terminaalissa**
- klo 09.45 **Siirtyminen laivaan** (Viking Line XPRS)
- klo 10.15 **Brunssibuffet**
- klo 11.30 **Syysseminaari – Etiikka ja ihmisoikeudet**
Qatarin MM-kilpailut ja ihmisoikeudet
Valmentajan arvostus meillä ja maailmalla – näkymätön tekijä menestyksen takana
- klo 16.00 **Ulos laivasta**
- klo 16.30 **Majoittuminen** (Hotel Metropol Spa)
Omaa vapaa-aikaa

PERJANTAI 18.11.

- klo 11.30 **Huoneiden luovutus**
- klo 12.00 **Vierailu Viron yleisradioon**
- klo 16.30 **Siirtyminen laivaan** (Viking Line XPRS)
- klo 17.15 **Joulupöytä**
- klo 20.00 **Laiva saapuu Helsinkiin**

Muutokset ovat mahdollisia.

Kenestä Vuoden urheilujournalisti?

Nyt on aika koota kaikki vuoden 2022 parhaat urheilujutut, sykehdyttävimmät urheiluvalokuvat, digitaaliset hitit ja tekijät yhteen ja palkita parhaat! Kenestä **Vuoden urheilujournalisti**? Mikä juttu ansaitsee **Vuoden urheilujuttu** -tunnustuksen? Mikä sisältö ansaitsee **Vuoden digitaalinen hitti** -tunnustuksen? Mikä on **Vuoden sykehdyttävän urheiluvalokuva**? Tämä kaikki selviää Urheilutoimittajain Liiton järjestämässä Urheilujournalismin illassa perjantaina **16. joulukuuta** 2022 Helsingissä.

Urheilutoimittajain Liitto on vuodesta 2009 lähtien palkinnut vuosittain Vuoden urheilutoimittajan ja Vuoden tiedottajan. Vuonna 2013 mukaan tuli Elämäntyö urheilutoimittajana -tunnustus ja vuonna 2020 palkittiin ensimmäisen kerran Vuoden urheilujuttu ja Vuoden digitaalinen hitti. Viime vuonna mukaan tuli yksi palkintokategoria lisää ja palkitsimme ensimmäisen kerran Vuoden sykehdyttävimmän urheiluvalokuvan.

Vuoden urheilujournalistin, Vuoden tiedottajan sekä Elämäntyö urheilutoimittajana -tunnustuksen valitsee Urheilutoimittajain Liitto. Muissa palkintokategorioissa – Vuoden urheilujuttu, Vuoden digitaalinen hitti, Vuoden sykehdyttävän urheiluvalokuva – on muodostettu erilliset raadit.

Kuka ansaitsee Vuoden urheilujournalisti -palkinnon?

Nyt Sinulla on mahdollisuus vaikuttaa! Kuka urheilujournalisti on ansioitunut vuonna 2022 tai lyönyt itsensä läpi? Kenen työ urheilujournalismin parissa ansaitsee tunnustusta? Ehdota meille kenelle Vuoden urheilujournalisti -tunnustus kuuluu vuonna 2022!

Lähetä ehdotuksesi perustelui-

neen perjantaihin 25.11. mennessä sähköpostitse osoitteeseen toimisto@urheilutoimittajat.fi ja merkitse viestin otsikkokenttään **"VUODEN URHEILUJOURNALISTI"**. Liitä mukaan myös omat yhteystietosi (nimi, sähköpostiosoite, puhelinnumero).

Valinnan tekee Urheilutoimittajain Liitto.

Mikä urheilujuttu kolahti tänä vuonna?

Mikä urheilujuttu kolahti tänä vuonna? Nyt Sinulla on mahdollisuus vaikuttaa kenen palkinto kuuluisi saada! Mikä kirjoitettu urheilujuttu, kolumni, juttukokonaisuus, juttusarja tms. on tänä vuonna kolahtanut? Ehdota meille mikä sisältö ansaitsisi tunnustuksen vuonna 2022! Sisältö voi olla yhden tai useamman urheilutoimittajan tekemä tai esimerkiksi paikallislehden

toimitustiimin tekemä. Pääasia on, että teksti on journalistisesti ansiokas ja sykehdyttänyt, kolahtanut, herättänyt, inspiroinut, vaikuttanut – ansainnut Vuoden urheilujuttu -tunnustuksen!

Kerro ehdotuksesi perusteluineen ja tekijöineen sekä missä mediassa sisältö on julkaistu. **Lähetä ehdotuksesi perjantaihin 25.11. mennessä** sähköpostitse osoitteeseen toimisto@urheilutoimittajat.fi ja merkitse viestin

otsikkokenttään **"VUODEN URHEILUJUTTU"**. Liitä mukaan myös omat yhteystietosi (nimi, sähköpostiosoite, puhelinnumero).

Valinnan tekee erillinen raati, johon kuuluvat *Keskisuomalaisen* urheilutoimittaja **Tommi Roimela**, *Turun Sanomien* urheilutoimituksen päällikkö **Maria Vesterinen** ja *Hämeen Sanomien* urheilutoimittaja **Topias Kauhala**.

Vuoden sykehdyttävin urheiluvalokuva -kilpailu

Nyt on aika nostaa esille kaikki vuoden 2022 sykehdyttävimmät urheiluvalokuvat ja niiden tekijät!

Olit sitten harrastokuvaaja tai ammattilainen, niin Sinulla on mahdollisuus osallistua uuteen valokuvakilpailuun, joten... Löytyykö juuri Sinulta urheiluvalokuva, joka ansaitsee **Vuoden sykehdyttävin urheiluvalokuva -tunnustuksen?** Toimi nyt! Lähetä kuvasi **25.11. mennessä**.

Vuoden sykehdyttävin urheiluvalokuva -kilpailun tavoitteena on tuoda esille alan tekijöitä harrastajista ammattilaisiin ja samalla myös nostaa urheiluvalokuvien arvostusta. Kilpailuun lähetetty kuva tai kuvasarja voi olla urheilun parista otettu fiiliskuva, henkilökuva tai tulosurheiluun liittyvä kuva. Pääasia on, että kuvan sisältö kätkee sisäänsä urheilun syvimmän olemuksen ja se on idealtaan oivaltava ja teknisesti taitavasti toteutettu. Ku-

va, joka tuo esille urheilun iloa, löytää urheilun sielun ja tuo esille hienoa kuvakerrontaa urheilusta. Kuva, joka sykehdyttää!

Lue tarkemmat ohjeet liiton verkkosivuilta (www.urheilutoimittajat.fi) **ja lähetä kuvat perjantaihin 25.11. mennessä.**

Valinnan tekee Urheilutoimittajain Liiton nimeämä erillinen raati, johon kuuluvat ammattivalokuvaajat **Kalle Parkkinen** ja **Elmeri Elo**.

Mikä sisältö nousee Vuoden digitaalseksi hitiksi?

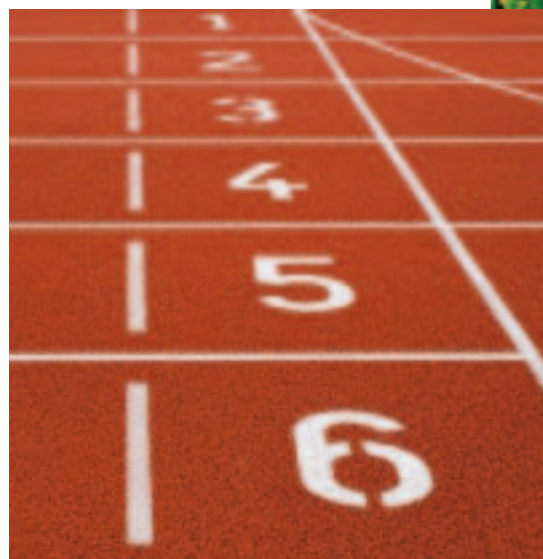
Nyt on sähköä ilmassa ja on aika nostaa esille kaikki vuoden 2022 parhaat digitaaliset sisällöt ja niiden tekijät! Sinulla on mahdollisuus vaikuttaa, joten... Ehdota mikä sisältö ansaitsee **Vuoden digitaalinen hitti -tunnustuksen?** Toimi nyt! Ehdotuksia otetaan vastaan **25.11. asti**.

Mikä urheilua käsittelevä tai urheiluaiheinen journalistisesti ansioitunut dokumentti, verkkovideo, ohjelmasarja, podcast, suora radio-/tv-lähetys, radio-ohjelma, video, liikkuva kuva, audio – on tänä vuonna koskettanut? Ehdota meille mikä sisältö ansaitsisi tunnustuksen vuonna 2022! Kokonaisuus voi olla yhden tai useamman urheilutoimittajan tekemä tai esimerkiksi toimitustiimin tekemä. Pääasia on, että sähköinen sisältö on journalistisesti ansiokas

ja se on ilahduttanut, koskettanut, sytyttänyt, innoittanut, liikuttanut – ansainnut Vuoden digitaalinen hitti -tunnustuksen!

Kerro ehdotuksesi perusteluineen ja tekijöineen sekä missä mediassa sisältö on julkaistu. **Lähetä ehdotuksesi perjantaihin 25.11. mennessä** sähköpostitse osoitteeseen toimisto@urheilutoimittajat.fi ja merkitse viestin otsikkokenttään **"VUODEN DIGITAALINEN HITTI"**. Liitä mukaan myös omat yhteystietosi (nimi, sähköpostiosoite, puhelinnumero).

Valinnan tekee erillinen raati, johon kuuluvat Haaga-Helian urheilujournalismin erikoistumiskoulutuksen opettaja **Esko Hatunen**, Nordic Entertainment Groupin (NENT) tuottaja **Antti Salo** ja Yle Urheilun tuottaja **Laura Lehtonen**.

Urheilujournalismin ilta 16.12.

Urheilutoimittajain Liitto palkitsee jälleen vuoden päätteeksi urheilujournalismin parissa ansioituneita tekijöitä ja ansiokkaita sisältöjä. Urheilujournalismin iltaa vietetään perjantaina **16. joulukuuta 2022** Bottalla Helsingissä (Museokatu 10). Ovet avautuvat klo 18.30 ja juhlailla alkaa klo 19.00, joten saavuthan juhlapaikalle ajoissa.

Urheilutoimittajain Liitto on vuodesta 2009 lähtien palkinnut vuosittain Vuoden urheilujournalistin ja Vuoden tiedottajan. Vuonna 2013 mukaan tuli Elämäntyö urheilutoimittajana -tunnustus ja vuonna 2020 palkittiin ensimmäisen kerran Vuoden urheilujuttu ja Vuoden digitaalinen hitti. Viime vuonna otettiin jälleen yksi palkintokategoria lisää mukaan ja vuoden päätteeksi palkittiin ensimmäistä kertaa myös Vuoden sykehdyttävin urheiluvalokuva.

Vuoden urheilujournalistin, Vuoden tiedottajan sekä Elämäntyö urheilutoimittajana -tunnustuksen valitsee Urheilutoimittajain Liitto. Muissa palkintokategorioissa – Vuoden urheilujuttu, Vuoden digitaalinen hitti ja Vuoden sykehdyttävin urheiluvalokuva – on muodostettu erilliset palkintoraadit.

Haluamme juhlistaa tänäkin vuonna suomalaista urheilujournalismia ja toivotamme kaikki jäsenemme tervetulleeksi mukaan Urheilujournalismin iltaan!

Illalliskortin hinta on liiton jäsenille 55 euroa, muille 95 euroa (sis. alkumalja, buffet-illallinen seisovasta pöydästä (sis. kaksi kaatoa viiniä), kahvi/tee, eteispalvelu, illan ohjelma).

Huom. Illalliskortin lasku toimitetaan ilmoittautumisen jälkeen **sähköpostitse** ja ilmoittautuminen vahvistetaan maksamalla illalliskortti.

Pukukoodi: tumma puku. Mahdollisista majoituksista ja matkakuluista jokainen vastaa itse.

Sitovat ilmoittautumiset perjantaihin 4.11. mennessä erillisellä ilmoittautumislomakkeella liiton verkkosivuilla www.urheilutoimittajat.fi.

Lisätiedot: pääsihteeri Nina Jakonen, toimisto@urheilutoimittajat.fi, puh. 050 44 84 845.

ALUSTAVA OHJELMA 16.12.

klo 18.30	Ovet aukeavat
klo 19.00	Urheilujournalismin ilta alkaa Tervetuliaissanat
klo 19.30	Juhlailallinen
klo 21.00	Urheilujournalismipalkinnot <i>Vuoden urheilukirja -finalistien julkistus</i> <i>Elämäntyö urheilutoimittajana</i> <i>Vuoden tiedottaja</i> <i>Vuoden sykehdyttävin urheiluvalokuva</i> <i>Vuoden digitaalinen hitti</i> <i>Vuoden urheilujuttu</i> <i>Vuoden urheilujournalisti</i>

TERVETULOA VIETTÄMÄÄN YHDESSÄ MUKAVAA ILTAA!

– Urheilutoimittajain Liitto –

Näkökulmat uusiksi, kiitos!

Kuva: Anna Kupila

Olen ollut vakituisesti mediahommissa keväästä 1989. Kesätoimittajana, valokuvajana, oikolukijana, toimittajana, toimituspäällikkönä, päätoimittajana, tuottajana. Olen ollut palkattu työntekijä ja yrittäjä. Olen ollut printissä, verkossa, telkkarissakin. Vuodesta 1995 lähtien olen ollut ennen kaikkea urheilutoimittaja.

Kunnes noin kolme vuotta sitten tuli mittari täyteen ja poistuין koulumaailmaan. Päätyöyhteisöksi tuli oma luokka ja opettajainhuone. Perspektiiviksi tuli lukijan ja katsojan, ei tekijän.

Ei se minusta entistä toimittajaa tehnyt, mutta teki toimittajan, joka otti muutaman välivuoden ja etäisyyttä alansa.

Tauko opetti elämästä paljonkin, mutta urheiluun liittyen hätkähdyttävintä taisi olla se oivallus, ettei urheilu ole niin iso asia kuin me urheilutoimittajat välillä kuvittelemme. Lisäksi kuplan ulkopuolella havahtuu myös siihen, että heitäkin, joita urheilu kiinnostaa, se kiinnostaa usein toisin kuin mediasta voisi päätellä.

Opettajainhuoneen tiskivuorolla sattui silmiin valioliigaseurojen kahvikuppeja. Liikuntapäivänä vilahteli laaja kirjo seuraverkkareita, myös opettajien päällä. SM-Liigan pudotuspelit sytyttivät kotiseutuhengen, kun työn perässä etelään muuttaneet opettajat alkoivat eri tavoin tunnustaa väriä. Ja kyllä lukujärjestys uusiksi meni olympialaisten aikana, vaikka ei kai enää nykyään saisi.

Vaikka urheilu ei ihan niin isoa ole kuin voisi luulla, sillä on yhä monille merkitystä, mutta kiinnostus on usein arkista ja rauhallista. Se liittyy omaan kokemusmaailmaan, omaan identiteettiin, hienovaraisiin arvopohjaisiin perusteisiin – ei siihen kuka voitti eilen, mikä jengi on jonkin taulukon kärjessä ja mikä skandaali jossakin tekeillä.

Jos siirto tekijästä yleisöön mitään opetti, niin sen, että urheilumedia tuottaa aivan liikaa samanlaisuutta. Arvoisa ammattikuntamme ei hyödynnä urheilun merkityksiä koko laajuudellaan.

Kyse ei ole asiasta, jota määrittäisin hyvän ja huonon journalismin akselilla. Puhun siitä, että media täyttyy liiaksi samoista aiheista ja – ennen kaikkea – samoista näkökulmista. Hyväkin juttu tuntuu tylsältä, jos se on jo viides samanlainen.

Urheilu on paljon moniulotteisempi elämänpiiri kuin media näyttää. Koko ketju reaaliaikaisesta printtiin, valtakunnallisesta paikalliseen, tuuppaa kovin samanlaista näkökulmaa. Silti juuri moniulotteisuus tekee urheilusta tärkeän. Jostakin syystä alamme ei näe tässä piilevää mahdollisuutta.

Olemme alalla, jossa vain yksi voi olla nopein. Kovin moni ei voi myöskään jyrätä mediansa suuruuteen nojaten. Mutta jokainen voi olla omaperäinen ja erilainen – ja siksi kiinnostava.

Jos tuntuu, että alamme on kriisissä, että mediatalojen päätöksissä urheilun ääni ei kuulu, voisi asiaa lähestyä tästäkin näkökulmasta. Olisiko aika päivittää

oma tapamme nähdä urheilu ja kaikki se mitä siihen liittyy – ja sen mukana tapamme tehdä urheilujournalismia?

Tiedän, että asiasta kyllä puhutaan. Joskus näkyy piristävinä poikkeuksina juttujakin, joissa on yllättävä näkökulma. Mutta ne jutut ovat poikkeuksia. Miksi?

Jari Kupila
Liikunta&Tiede -lehden päätoimittaja ja vapaa kirjoittaja

Löydät meidät Facebookista
facebook.com/urheilutoimittajat

Seuraa meitä Twitterissä
twitter.com/urheilutoimitus

Löydät meidät Instagramissa
instagram.com/urheilutoimittajat

LASTEMME VALMENTAJILLA ON ELÄMÄ TEHTÄVÄNÄ

Kasvavan, liikkuvan ja kehittyvän juniorin taustalta löytyy aina koko joukko mahtavia aikuisia – kuten valmentajia. Ja jotta kaikilla valmentajilla, lajista riippumatta, olisi entistä paremmat valmiudet ja välineet myös henkiseen valmennukseen, koostimme sivuillemme paketin ammattitason tietoa: tutustu Henkinen pelikenttä -työkaluun, syvenny teoriaan ja nappaa käytännön vinkit.

mehilainen.fi/henkinenpelikentta

URHEILU
MEHILÄINEN

Nyt äänestetään myös Vuoden nuoresta urheilijasta Vuoden urheilija -ehdokkaiksi tyrkyllä paljon arvokisamitalisteja

Teksti: **Matti Hannula**

Vuoden urheilija -titteliin ei ole muutamaan vuoteen vaadittu maailmanmestaruutta tai muuta kultaista arvokisamitalia. Tänä vuonna äänestyksen ykköstita tuskin lohkeaa vaatimattomammilla meriiteillä.

Osittain koronapandemiasta johtuen Vuoden urheilija -ehdokasasettelussa on rimaa jouduttu parina edellisvuonna hieman laskemaan. Vaikka pandemiasta ei ole vielä kukaan kokonaan päästy – jos koskaan päästäänkään –, on pian päättymäisillään oleva urheiluvuosi joka tapauksessa ollut lähellä normaalia. Yleisurheilun MM- ja EM-kilpailut samana kesänä eivät tosin ole sitä normaallimmaksi tehneet.

Yhtä kaikki: suomalaisurheilijat ovat saavuttaneet paljon kansainvälistä menestystä, ja olemme pienen tauon jälkeen nähneet taas yksilöurheilijoi-tammekin niin sanottujen avainlajien arvokilpailujen korkeimmalla palkintopallilla. Suomalaista suvereniteettia on saatu todistaa myös lajeissa, joissa maailmanmestaruudet ratkotaan usean eri osakilpailun yhteistuloksella. Palloiluissa moni suomalainen on lisäksi ollut isossa roolissa ulkomaalaisen seurajoukkueensa menestyksessä, arvokilpailuissa menestyneiden Suomen maa-joukkueiden supertähtiä unohtamatta.

Urheilusaavutukset ratkaisevat

Olympiakulta ja himmeämmät viiden renkaan mitalit ovat tietysti lähtökoh-taisesti arvokilpailumitaleista arvokaimmat. Urheilutoimittajat pääsevät kuitenkin Vuoden urheilija -äänestyksessä punnitsemaan MM- ja EM-mitalien arvoa olympiamenestyksen rinnalla. Lajimieltymyksetkin vaihtelevat, mikä on pelkästään hyvä asia. Juuri se tekee äänestyksestä mielenkiintoisen.

Vuoden urheilija -äänestyksessä ää-nestetään äänestysvuoden parasta suomalaisurheilijaa. Mikäli äänestää urheilijaa, joka ei ole Vuoden urheilija -valiokunnan laatimalla ehdokaslistalla, eli kyseessä on niin sanottu oma ehdokas, on syytä muistaa, että kyseessä olevan urheilijan hyväksyminen tuloslistalle vaatii perustelut, joiden on pohjau-duttava urheilusuorituksiin. On myös

huomioitava, että menestys oman ammattiryhmän kilpailuissa ei ole riittävä peruste.

Lisää äänestettävää

Myös Vuoden nuori urheilija valitaan tästedes äänestämällä. Titteliä on jaettu vuodesta 2004 ja tähän asti aina Urheilutoimittajain Liiton Vuoden urheilija -valiokunnan esityksen perusteella, liiton hallituksen siunaamana. Nyt Vuoden nuoren urheilijan valinnasta tehdään yhtä demokraattinen kuin muutkin Urheilugaalassa jaettavat Urheilutoimittajain Liiton palkitsemiset. Vuoden valmentaja - ja Vuoden joukkue -äänestysten tavoin Vuoden urheilija -valiokunta asettaa ehdolle (lähtökohtaisesti) viisi nimeä Vuoden nuoreksi urheilijaksi, ja urheilutoimittajat laittavat niistä omasta mielestään kolme parasta paremmuus-järjestykseen.

Tällä yhdenmukaistuksella selkeytetään valintajärjestelmäkokonaisuutta, joka on aiemmin aiheuttanut etenkin ulkopuolisissa tahoissa jonkin verran epätietoisuutta.

Urheiluvuotta 2022 on vielä muutama kuukausi jäljellä, ja suomalaismenestystä ehtii tulla lisää. Jo niillä eväillä, mitä nyt on kasassa, näyttää Vuoden urheilija -äänestyksestä tulevan mielenkiintoisin vuosiin.

Kolme uutta lajia

Lajeja, joista Urheilutoimittajain Liitto valitsee vuoden päätteeksi lajin parhaan ja joista Vuoden urheilijaa voi äänestää, on nyt 81. Lisäksi lajilistalla on cheerleading, joka otetaan huomioon Vuoden joukkue -ehdokaslistaa laadittaessa, mutta siitä ei valita lajin parasta yksilöä.

Tänä vuonna uusina lajeina mukaan kyseessä olevien lajiliittojen hakemusten perusteella hyväksyttiin brasilialainen jujutsu ja lukkopaini (yhtenä lajina), petanque sekä vesihiihto.

Lajilistalla pudotettiin rullakiekko, jonka kansallisen kilpailutoiminnan ei enää katsottu täyttävän vaadittavia kriteerejä.

Kirjoittaja on Urheilutoimittajain Liiton Vuoden urheilija -valiokunnan puheenjohtaja. ♦

Onko sähkö- postiosoitteesi ajan tasalla?

Urheilutoimittajain Liiton Vuoden urheilija -äänestys lähestyy pikkuhiljaa, sillä äänestys alkaa reilun parin kuukauden kuluttua 12. joulukuuta 2022. Äänestykseen voivat osallistua kaikki ne Urheilutoimittajain Liiton jäsenet, joille on myönnetty liiton pressikortti.

Jokainen äänestysosoikeuden omaava saa äänestyksen alkaessa sähköpostiinsa linkin Vuoden urheilija -äänestykseen. Jokaisen äänestäjän tulee ensin rekisteröityä, jotta pääsee äänestämään. Mikäli äänestäjä on jo aiempina vuosina rekisteröitynyt äänestykseen, uutta rekisteröitymistä ei tarvita, vaan äänestämään pääsee samoilla tunnuksilla.

Mikäli sähköpostiosoite puuttuu tai se on päivittämättä liiton jäsenrekisteriin, niin nyt on hyvä aika päivittää se kuntoon, jotta äänestys onnistuu. Ilmoitathan uuden sähköpostiosoitteen pikimmiten liittoon: toimisto@urheilutoimittajat.fi. **Huom.** Kirjautuminen Vuoden urheilija -äänestykseen ei onnistu ilman liiton jäsenrekisterin kanssa ajan tasalla olevaa sähköpostiosoitetta.

Vuoden urheilija -äänestys tapahtuu sähköisesti Vuoden urheilija -verkkosivuilla (www.vuodenurheilija.fi). Äänestysaika on 12.–30.12.2022. Liiton palkinnot – Vuoden urheilija, Vuoden valmentaja, Vuoden joukkue, Vuoden nuori urheilija – jaetaan perinteisesti Urheilugaalassa 12. tammi-kuuta 2023.

Vuoden urheilija -äänestys

- * äänestys alkaa 12.12. ja päättyy 30.12.
- * voittaja julkistetaan 12.1. Urheilugaalassa
- * voittaja äänestetään Vuoden urheilija -valiokunnan laatimalla ehdokaslistalta
- * Vuoden joukkue, Vuoden valmentaja ja Vuoden nuori urheilija äänestetään TOP5-listalta ♦

2000-luvulla kärkikolmikossa olivat keihäänheittäjä Tero Pitkämäen (kuvassa) ohella mäkihyppääjä Janne Ahonen ja alppihiihtäjä Tanja Poutiainen.

Hakulisesta Pitkämäkeen

Vuoden urheilija -äänestystulokset kertovat eri vuosikymmenten parhaat

Urheilutoimittajain Liiton Vuoden urheilija -äänestysten perusteella **Veikko Hakulinen** on 1900-luvun jälkipuoliskon Suomen ykkösurheilija. **Tero Pitkämäki** on puolestaan 2000-luvun ykkönen. Yllätyksiäkö? Eivät varmasti.

Teksti: **Timo Ville Salonen** Kuva: **Tomi Natri / EMG**

Vuoden urheilija on valittu vuodesta 1947 lähtien ja samalla on listattu äänestystulosten perusteella kunkin vuoden kymmenen parasta urheilijaa. Äänestyksessä äänestyslomakkeen ykkönen saa kymmenen pistettä, toinen yhdek-

sän, kolmas kahdeksan ja niin edelleen. Jotta vuosikymmenten ykkösurheilijat Vuoden urheilija -äänestyksissä saadaan listattua, niin äänestystulokset voi myös ynnätä yhteen.

Kun summaa koko 75 vuoden jakson, tulee ykköseksi 1950-luvun valti, hiih-

täjä Veikko Hakulinen, ja toiseksi soutaja **Pertti Karppinen**, joka keräsi meriitinsä 1970- ja 1980-luvuilla. Seuraavina listalla ovat mäkihyppääjä **Matti Nykänen**, keihäänheittäjä Tero Pitkämäki ja ampumahiihtäjä **Kaisa Mäkäräinen**.

Yksi kärjen uhkaaja kolkuttaa jo lähel-

lä. Tulevana tammikuuna hiihtäjä **Iivo Niskanen** lienee hyvinkin Mäkäraisen luvuissa, sillä nyt eroa on yhdeksän pistettä.

Kun lasketaan pelkät 2000-luvun 22 valintaa, niin Pitkämäen ja Mäkäraisen jälkeen kolmantena on ratakelaja **Leo-Pekka Tähti** ja neljäntenä Niskanen.

1950-luku oli Hakulisen (60 pistettä), kun toisena oleva pikajuoksija **Voitto Hellsten** jää peräti 31 pistettä. Viiden parhaan joukossa on kolme yleisurheilijaa.

1960-luvun kärjessä on hiihtäjä **Eero Mäntyranta** ennen kahta keihäänheitäjä. Kärkikympissä on ensimmäinen moottoriurheilija, ralliautoilija **Rauno Aaltonen**, pisteen edellä kollegaansa **Timo Mäkistä**.

1970-luvulta löytyy pienoinen yllätys. Kärjessä on motocrossin neljän maailmanmestaruuden **Heikki Mikkola**. Vuonna 1977 Mikkola oli parhaimmillaan toinen Vuoden urheilija -äänestyksessä. Kuuden parhaan joukossa on kolme moottoripyöräilijää. Seitsemäntenä on nelinkertainen olympiavoittaja **Lasse Virén** (kultaa 5000 ja 10000 metrillä sekä 1972 että 1976), kahdella Vuoden urheilija -tittelillään. Virénillä ei siis ole äänestysvoittoja olympiavuosien ulkopuolelta.

Mäkiätkä Nykänen on 1980-luvun hallitsija selvästi ennen hiihtäjä **Marjo Matikaista** ja Pertti Karppista. Jääkiekkoilija **Jari Kurri** on ensimmäisenä joukkueurheilijana niinkin korkealla kuin viides.

1990-luku tarjoaa tasavoittajat, sillä uimari **Jani Sievinen** ja jalkapalloilija **Jari Litmanen** jakavat kärkisijan. Kahdeksan parhaan joukossa on kolme autourheilijaa.

Jakso vuosina 2000–2009 antaa ykköspaikan Pitkämäelle, niukasti ennen mäkihyppääjä **Janne Ahosta** ja alppihiihtäjä **Tanja Poutiaista**.

2010-luku oli puolestaan Mäkäraisen juhlaa. Tähti on hyvänä kakkosena ja Niskanen kolmantena.

P.S. Tämän laatuinen listaus herättää tietysti monenlaisia ajatuksia. Urheiluvuodet eivät ole veljeksi keskenään. Vuosina 1980 ja 1984 kesäolympialaisten kulta on antanut äänestyslistalla vain kuutossijat (purjehtija **Esko Rechardt** ja keihäänheitäjä **Arto Härkönen**). Sen sijaan esimerkiksi kuivahkona koronavuonna 2020 listalle pääsi suhteellisen kevyinkin saavutuksin. ♦

Vuoden urheilija -valinnat lajeittain 1947–2021

yleisurheilu	22
hiihto	18
mäkihyppy	5
ampumahiihto	4
jalkapallo	4
pikaluistelu	3
yhdistetty	3
paini	3
autourheilu	3
uinti	3
ammunta	2
painonnosto	2
soutu	2
suunnistus	1
purjehdus	1

Vuoden urheilija -äänestysten kokonaiskärki 1947–2021

Veikko Hakulinen	70
Pertti Karppinen	61
Matti Nykänen	58
Tero Pitkämäki	54
Kaisa Mäkäraisen	47
Leo-Pekka Tähti	45
Jani Sievinen	45
Eero Mäntyranta	44
Heikki Hasu	42
Kaarlo Kangasniemi	40
Seppo Rätty	40
Iivo Niskanen	38
Marjo Matikainen	38
Jari Litmanen	38
Pauli Nevala	37
Janne Ahonen	37
Heikki Mikkola	36
Mika Myllylä	35
Marja-Liisa Kirvesniemi ..	34
Juha Kankkunen	33,5
Jari Kurri	33

1950-luku

Veikko Hakulinen	60
Voitto Hellsten	29
Heikki Hasu	25
Veikko Karvonen	24
Eeles Landström	21
Kyösti Lehtonen	19
Toivo Hyytiäinen	18
Vilho Ylönen	17
Eero Kolehmainen	16
Olavi Vuorisalo	15
Thorvald Strömberg	15

1960-luku

Eero Mäntyranta	44
Pauli Nevala	28
Jorma Kinnunen	23
Kaarlo Kangasniemi	23
Rainer Stenius	20
Eero Tapio	19
Pentti Nikula	17

Antti Tyrväinen	17
Rauno Aaltonen	17
Kalevi Laurila	17
Timo Mäkinen	16

1970-luku

Heikki Mikkola	36
Antti Kalliomäki	26
Pertti Karppinen	24
Marjatta Kajosmaa	22
Jarno Saarinen	22
Yrjö Vesterinen	21
Lasse Virén	20
Pertti Ukkola	20
Helena Takalo	19
Hannu Siitonen	18
Heikki Ikola	18

1980-luku

Matti Nykänen	58
Marjo Matikainen	38
Pertti Karppinen	37
Marja-Liisa Kirvesniemi ..	26
Jari Kurri	24
Tapio Sipilä	22
Jari Puikkonen	19
Arto Bryggare	18
Tiina Lillak	16
Seppo Rätty	15

1990-luku

Jani Sievinen	38
Jari Litmanen	38
Mika Myllylä	35
Tommi Mäkinen	30
Seppo Rätty	25
Antti Kasvio	24
Mika Häkkinen	22
Juha Kankkunen	21,5
Teemu Selänne	21
Sari Essayah	18

2000-luku

Tero Pitkämäki	31
Janne Ahonen	29
Tanja Poutiainen	27
Sami Hyypiä	25
Virpi Kuitunen	23
Kimi Räikkönen	22
Marcus Grönholm	20
Hannu Manninen	18
Samppa Lajunen	18
Kalle Palander	16

2010-luku

Kaisa Mäkäraisen	47
Leo-Pekka Tähti	38
Iivo Niskanen	33
Tero Pitkämäki	23
Lauri Markkanen	21
Antti Ruuskanen	19
Minna Kauppi	18
Henri Kontinen	18
Krista Pärmäkoski	16
Petra Olli	16

Valtakunnalliset Urheilutoimittajapäivät Helsingissä 16.12.

Urheilutoimittajain Liitto isännöi valtakunnallisia Urheilutoimittajapäiviä, jotka järjestetään perjantaina **16. joulukuuta 2022** klo 12.00–16.00 Haaga-Heliassa Helsingissä (Ratapihantie 13). Lounas on tarjolla **vain ennakoilmoittautuneille** klo 11.00 ravintola Vaunussa (Ratapihantie 9). Urheilutoimittajapäivillä pureudutaan tällä kertaa printtimediaan ja sähköiseen mediaan. **Ilmoittaudu mukaan!**

Stadi vs. Lande

Mikä on urheilusivujen arvostus eri lehdissä? Millaisilla resursseilla toimitaan? Minkälaisia linjauksia on tehty? Miksi paikallislehtien striimit vetävät, mutta lehtijutut eivät?

Onko urheilutoimittajien osallistuminen live-tapahtumiin historiaa ja työt tehdään jatkossa toimistolla? Milloin ja millä kriteerein matkustetaan paikan päälle urheilutapahtumaan vai mennäänkö enää ollenkaan? Miten ratkaisut tehdään, miten ratkaisut vaikuttavat sisältöön ja miten työmotivaatiota pidetään yllä? Miten urheilutoimitusten työskentely ja lehtien urheilusisällöt ovat muuttuneet – mitä ja miten tehdään meillä, entä teillä?

Aiheeseen alustaa Kaakon Viestinnän sisältöpäällikkö **Tomi Tiilikainen**. Paneelikeskustelussa ovat mukana Satakunnan Kansan **Harri Laiho**, Kouvolan Sanomien **Tapio Ahlroth**, Aamulehden **Lauri Lehtinen**, Salon Seudun Sanomien **Juha Tuuna** ja Ilta-Sanomien **Vesa Rantanen**.

Sähköinen media – Kuka päättää mitä sporttia nähdään tv:ssä?

Mitkä lajit suomalaiskatsojia kiinnostavat?

Mikä on eri urheilulajien medianäkyvyys ja suosio Suomessa? Minkä tyyppiset yleisöt eri lajeja seuraavat? Kuka päättää mitä urheilulajeja suomalaiset näkevät tv:stä? Millainen tulevaisuuden näkymä eri lajeilla ja kanavilla on? Mikä vaikuttavuus näkyvyydellä on lajin suosioon? Minkälaisilla budjeteilla tv-oikeuksia ostetaan? Mitkä ovat suomalaisten suosimat lajit ja urheilijat? Miten tuotantokapasiteetit kehittyvät tulevaisuudessa? Miten maksuttomat kanavat vaikuttavat katsojavolyymiin?

Aiheeseen alustaa Sponsor Insightin tutkimusjohtaja **Klaus Virkkunen**. Paneelikeskustelussa ovat mukana mm. Warner Bros. Discoveryn **Antti Haajanen**, MTV:n **Jukka Raatikainen** ja Nelonen Median **Tuomas Saarela**.

Päivän päätteeksi kuulemme Urheilu Mehiläisen alustuksessa junioriurheilusta. Miten junioriurheilijat jaksavat ja millaista tukea valmentajat kaipaavat muutoksen keskellä, kun valmennuskulttuuri on muuttumassa yhä enemmän teknisen suorituksen valmentamisesta ihmisten valmentamiseksi.

Urheilutoimittajapäivät on **liiton jäsenille maksuton tapahtuma**. **Muille osallistumismaksu** on 50 euroa.

Sitovat ilmoittautumiset keskiviikkoon 7.12. mennessä liiton verkkosivuilla olevalla erillisellä ilmoittautumislomakkeella: www.urheilutoimittajat.fi. **Huom!** Jos ilmoittautunut jättää tulematta paikalle tai peruu tulonsa alle 10 vuorokautta ennen tilaisuutta, perimme 50 euroa.

Lisätiedot: Nina Jakonen, puh. 050 44 84 845,
toimisto@urheilutoimittajat.fi.

Muutokset ovat mahdollisia.

Urheilutoimittajapäivien
yhteistyökumppanina
Urheilu Mehiläinen

Mitä jäi käteen ja mitä muistetaan viime kevään jääkiekon MM-kilpailuista? Tietysti Suomen neljäs MM-kulta ja **Sakari Mannisen** jatkoerän ratkaisumaali. Mutta myös korona, Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen myötä Venäjän ja Valko-Venäjän sulkeminen MM-kilpailuista. Mutta myös medialta satanut kiitos kisajärjestäjille.

Teksti: **Reijo Suikki** Kuva: **Kalle Parkkinen**

Jääkiekon MM-kilpailussa mediaväki jakoi eniten kiitosta sujuville liikkumisratkaisuille lehdistökeskuksen, mediakatsomon ja Mixed Zonen välillä.

Kilpailujen pääsihteeri **Heikki Hietanen** huokaili tyytyväisenä.

– Onnistuimme lopulta lähes täydellisesti, vaikka vastuksia oli matkan varrella, hän totesi.

– Tampereella on hieno areena ja oteluissa oli loistava tunnelma. Minulta onkin kysytty, että miten voitte tehdä vielä paremmat kisat ensi keväänä.

Hietanen vastaa naurahtaen kysymykseen, että mitään kikkoja ja kuperkeikkoja ei tehdä, mutta kopiointikisojakaan ei aiota järjestää, vaan halutaan uudistua. Hän myöntää haasteita tulevan, ja näkymäkin on vielä hiukan sumuinen.

MM-kilpailujen medianäkyvyys oli hyvä, samoin taloudellinen tulos. Seuraavat MM-kilpailut on kuitenkin aina myytävä uudelleen.

Medialta kiitosta

Median tyytyväisyyttä mitattiin HappyOrNot-laitteilla tunnin tarkkuudella koko MM-kilpailujen ajan. Tampereen palautteista oli huikeat 96% positiivisia (90% parasta mahdollista eli kirkkaan vihreää ja 6% vaalean vihreää). Helsingissä tyytyväisyysprosentti oli 89%.

Tampereen mediakeskuksessa tarjottiin työtilaa 250 henkilölle, ja sitä kasvatettiin vielä MM-kilpailujen aikana. Mediakatsomon kapasiteetti oli 300, joista pöytäpaikkoja puolet.

Jutun kirjoittajan tekemästä pikagalupista selvisi, että eniten kiitosta saivat sujuvat liikkumisratkaisut lehdistökeskuksen, mediakatsomon ja Mixed Zonen välillä.

Helsingissä järjestelyt olivat muuten samat, paitsi haastattelut tehtiin harjoitusjäähallin puolella.

Akkreditoinneissa ja turvatarkastuksissa tuntui olleen välillä pientä hämminkiä, vaikka mitään dramaattista ei tietävästi tapahtunut. Mediaväellää piti

Jääkiekon MM-kotikisat saivat medialta kiitosta

MM-kilpailut 2022

- * 64 pelattua ottelua
- * 379 720 myytyä pääsylippua
- * 350 valokuvaus/printti-median edustajaa
- * 300 radio- ja tv-median edustajaa
- * 34 tv-kameraa per ottelu
- * 1 300 vapaaehtoistyöntekijää
- * noin 90 henkilöä mediaa palvelevissa tehtävissä

olla tuore koronatesti esitettävänä, mutta ainakaan kailta sitä ei kysytty.

Järjestäjien mukaan yhteistyö IIHF:n kanssa sujui mutkattomasti, mutta ehkä kansainvälisen liiton kannattaisi vielä enemmän luottaa paikallisiin järjestäjiin byrokratian karsimiseksi.

Tietoliikenneyhteydet ytimessä

Peräti 31 MM-kilpailut, viidet talviolympialaiset ja kertaalleen jääkiekon World

Cupin kokenut STT:n urheilutoimittaja **Reima Rautiainen**, 61, korostaa, että nykyisin toimittajien liikkumislogistiikka ja tietoliikenneyhteydet ovat kaiken a ja o jääkiekkokisoissa.

– Melkein kaikki on muuttunut siitä, kun kävin ensimmäiset MM-kisat Tukholmassa 1989. Pelitapahtuma oli ”pyhä” ja keskiössä. Ottelu katsottiin rauhassa, eikä ympärillä ollut juurikaan ”loiskiehuntaa”. Iltaapäivälehdet hoitelimat värikkäämpiä oheisjuttuja, ja silloin todettiin, että STT hoitaa rutiinit.

Myös Rautiainen kehuu Tampereen MM-kilpailujen mediajärjestelyjä. Palvelualltius oli kunnossa ja henkilökunta ystävällistä. Toiveena on, että tietoliikenneyhteydet toimivat. Finaaliottelun Suomi–Kanada jälkeen tosin oli kuulemma ongelmia.

Tampere pääpaikkana 2023

Heikki Hietanen vahvistaa Tampereen olevan MM-kilpailujen pääpaikka myös vuonna 2023. Arviolta 85-90 prosenttia vuoden 2022 henkilökunnasta jatkaa myös ensi keväänä.

– Järjestelyt ovat tuoreessa muistissa sekä meillä että Latviassa. Kokonaisvastuu on meillä, Hietanen tähdentää.

Hietasella riittää kiireitä, sillä hän toimii myös IIHF:n hallituksessa, jossa käsitellään uutta 12-kohtaista strategiaa, sekä Suomen Jääkiekkoliiton vt. toimitusjohtajana siihen asti, kunnes **Sami Kauhanen** aloittaa työnsä. Liiton edellinen toimitusjohtaja **Matti Nurminen** siirtyi IIHF:n pääsihteeriksi Sveitsiin. ♦

TULOSSA

KIELENHUOLTOKOULUTUS 20.10.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää kielenhuoltokoulutuksen hybridi-tapahtumana **20. lokakuuta** 2022 klo 10.00–12.30 Olympiastadionilla Helsingissä. **Lue lisää** sivulta 13.

TUTUSTUMISKÄYNTI HELSINKI INTERNATIONAL HORSE SHOW -TAPAHTUMAAN 20.10.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää tutustumiskäynnin Helsinki International Horse Show -tapahtumaan **20. lokakuuta** 2022 klo 13.00–15.30 Helsingin Jäähallissa. **Lue lisää** sivulta 31.

SYYSSEMINAARIMATKA TALLINNAAN 17.–18.11.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää Syyssseminaarimatkan Tallinnaan **17.–18. marraskuuta** 2022. Syyssseminaarin teemana on Etiikka ja ihmisoikeudet. **Lue lisää** sivulta 19.

URHEILUTOIMITTAJAPÄIVÄT 16.12.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää valtakunnalliset Urheilutoimittajapäivät **16. joulukuuta** 2022 klo 12.00–16.00 Haaga-Helian auditoriossa Helsingissä. **Lue lisää** sivulta 28.

URHEILUJOURNALISMIN ILTA 16.12.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää Urheilujournalismin illan **16. joulukuuta** 2022 klo 19.00 Bottalla Helsingissä. Illan aikana jaetaan liiton omat palkinnot eli palkitaan Vuoden urheilujournalisti, Vuoden urheilujuttu, Vuoden digitaalinen hitti, Vuoden sykähdyttävän urheiluvälokuva ja Vuoden tiedottaja sekä jaetaan Elämäntyö urheilutoimittajana -tunnustus. **Lue lisää** sivulta 22.

VUODEN URHEILIJÄ -ÄÄNESTYS ALKAA 12.12.

Vuoden urheilija -äänestys alkaa **12.12.**, jolloin äänestyslista julkaistaan vuoden viimeisessä Fair Play -lehdessä (12.12.). **Lue lisää** sivulta 25.

SUOMEN URHEILUGAALA 12.1.

Suomen Urheilugaala järjestetään **12. tammikuuta** 2023 Helsingin Jäähallissa. Urheilugaalassa palkitaan mm. urheilutoimittajien äänestämät Vuoden urheilija, Vuoden valmentaja, Vuoden joukkue ja Vuoden nuori urheilija.

Tarkemmat lisätiedot Urheilutoimittajain Liiton tulevista tapahtumista ja koulutustilaisuuksista seuraavassa Fair Play -lehdessä ja liiton sähköisissä viestintäkanavissa.

JÄSENEDET

Urheilutoimittajain Liiton A-, B- ja opiskelijajäsenyys oikeuttaa erilaisiin jäsenetuihin:

PRESSIKORTTI (A- JA B-JÄSENET)

Urheilutoimittajain Liiton A-jäsenet saavat pressikortin liittyessään liiton A-jäseneksi. Paikalliskerhojen B-jäsenet voivat hakea pressikorttia liitosta erillisellä hakemuksella. Pressikortin voimassaolo perustuu jäsenmaksuun (A-jäsenet) ja pressikorttimaksuun (B-jäsenet). Pressikortilla voi osoittaa ammatillisen asemansa erilaisissa työtilanteissa. Pressikortti oikeuttaa ilmaiseen sisäänkäsyyn useimpiin kansallisiin urheilutapahtumiin. Poikkeuksena ovat ainoastaan jääkiekon SM-liigan ottelut ja tapahtumat, joihin täytyy erikseen akkreditoitua. **HUOM!** Olemme siirtyneet sähköiseen pressikorttiin (mobiilisovellus) keväällä 2021.

KANSAINVÄLINEN LEHDISTÖKORTTI (A-JÄSENET)

Urheilutoimittajain Liiton A-jäsenet voivat hakea kansainvälisen urheilutoimittajien liiton (AIPS) lehdistökortin. AIPS-kortti on voimassa kaksi vuotta kerrallaan. AIPS-kortti myönnetään vain jäsenmaksunsa suorittaneille liiton A-jäsenille.

KOULUTUKSET JA SEMINAARIT (A-, B- JA OPISKELIJAJÄSENET)

Urheilutoimittajain Liitto ja paikalliskerhot järjestävät jäsenilleen erilaisia koulutustilaisuuksia ja seminaarimatkia, joista suurin osa on maksuttomia. Yksityiskohtaiset kuvaukset koulutusten sisällöistä sekä ilmoittautumismakkeet löytyvät liiton verkkosivuilta.

FAIR PLAY -LEHTI (A-, B- JA OPISKELIJAJÄSENET)

Urheilutoimittajain Liiton jäsenet saavat maksutta neljä kertaa vuodessa ilmestyvän liiton Fair Play -jäsenlehden. Fair Play -lehdet löytyvät myös liiton verkkosivuilta.

KOULUTUSAPURAHAA (A-JÄSENET)

Urheilutoimittajain Liiton A-jäsenet voivat hakea liiton koulutusapurahaa ammatilliseen kouluttautumiseen. Apurahaa voi saada oman ammattitaidon kehittämiseen ja syventämiseen tähtääviin opintoihin (ei perustason opintoihin) sekä yleissivistävään itsensä kehittämiseen. Hakuaika on vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Koulutusapurahaa saavan jäsenen on toimitettava Fair Play -lehteen juttu apurahan käytöstä.

VUODEN URHEILIJÄ -ÄÄNESTYS (PRESSIKORTTIIN OIKEUTETUT JÄSENET)

Urheilutoimittajain Liiton Vuoden urheilija -äänestys-oikeus on ainoastaan liiton pressikorttiin oikeutetuilla jäsenillä. Samalla voi äänestää myös Vuoden joukkuetta ja Vuoden valmentajaa.

IF:N JA KALEVAN VAKUUTUKSET (A-, B- JA OPISKELIJAJÄSENET)

If tarjoaa liiton jäsenille mahdollisuuden päästä mukaan kattavaan If Etuohjelmaan ja saada sitä kautta alennusta vakuutuksista. If Etuohjelma palkitsee myös, kun vahinkoa ei satu: vahingottomilta vuosilta kertyy If Omavastuurahaa. Omavastuurahalla voi pienentää omavastuuta, jos vahinko sattuu. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva tarjoaa liiton jäsenille Primus-henkivakuutusedun, joka on sekä liiton jäsenille että heidän perheilleen tarkoitettu jäsenetu. Vakuutus antaa turvaa sairauden ja tapaturman aiheuttaman kuoleman varalle. Henkivakuutuksen jäsenetu on 47,3 %. Uusiin Primus-henki- ja tapaturmavakuutuksiin saa veloituksetta lisätuna myös 2000 euron Selviytymisturvan.

Lisätiedot kaikista jäseneduista liiton verkkosivuilta:
www.urheilutoimittajat.fi

KALEVA

Häviö voitoksi

Urheilussa on kyse myös voittamisesta ja häviämisestä. Voiton hetkellä osaamme iloita yhdessä ja ylistää onnistujia, mutta miten käsitellä tappiota, häviötä?

Voitto ja tappio tai häviö ovat kielenkäytön näkökulmasta mutkikkaita asioita.

Perikato ja häviöhalu

Häviölle esitetään yleiskielen sanakirjassa kolmenlaisia merkityksiä. *Häviö* voi viitata sekä hävikkiin että perikatoon. Urheiluyhteyksissä *häviö* tarkoittaa useimmiten tappiolle joutumista.

Häviö-substantiivi on johdettu *hävitä*-verbistä. Usein katoamisen merkityksessä käytetyn verbin alkuperä on hämärän peitossa. *Hävitä* on käytössä jo vanhassa kirjasuomessa, tappion kokemisen merkityksessäkin.

Vanhan kirjasuomen sanakirjassa selitetään myös sanat *häviöhalu* ja *häviöhuone*. Ehkä niille voisi keksiä uudenlaista käyttöä urheilujournalismissa?

* Kielitoimiston sanakirja <https://www.kielitoimiston-sanakirja.fi/#/>

* Vanhan kirjasuomen sanakirja <https://kaino.kotus.fi/vks/>

”Yhtämittast häviööm menoo”

Häviöllä on suomalaisten suussa monenlaisia muotoja. Niitä voi ihmetellä tutkimalla *Suomen murteiden sanakirjaa*.

Sanakirjassa esitellään *häveys*, *hävikki*, *hävinki*, *hävinkö*, *hävintö*, *hävitty* ja *häviys*. Monet esimerkeistä viittaavat taloudellisiin tappioihin, mutta myös peleissä ja kilpailuisa koettuja häviöitä käsitellään. Esimerkiksi Vihdissä on puhuttu kiirikan (puinen kiekko, kurra) lyömisestä, että se ei ollut ”yhtämittast häviööm menoo” jommallekummalle joukkueelle, vaan pelionni vaihteli pelin kestäessä.

Häviö on löytänyt tiensä sananparsiiinkin. Hausjärveltä on merkitty muistiin opettavainen lausahdus, jonka mukaan häviö muuttuu usein voitoksi ja voitto häviöksi.

Loimaalla taas on sanottu, että pidä sinä voitto, minä otan kunnian.

* Suomen murteiden sanakirja <https://kaino.kotus.fi/sms/>

* Sananparsikokoelma https://kaino.kotus.fi/korpus/sp/meta/sp_coll_rdf.xml

Voittajia kaikkii!

Monista kielentutkijoiden kirjoituksista käy ilmi, että niin häviäminen kuin voittaminenkin ovat lopulta suhteellisia asioita. Riippuu näkökulmasta.

”Jos puhuu kakkos- tai kolmossijasta häviönä, sijoittumista vertaa edellä oleviin. Suomi ei saanut kultaa, siis hävisi ykköselle. Jäätanssijat eivät saaneet hopeaa, he hävisivät kahdelle muulle parille. Hopea ja pronssi ovat merkkejä tappiosta.

Positiivisesti suhtautuva valitsee näkökulmakseen sen, että taas me voitettiin – olipa tuliaisena minkä värinen mitali tahansa.”

* Riitta Hyvärinen: Hävitäänkö hopea? (Kotus-blogi, 22.2.2018) https://www.kotus.fi/nyt/kotus-blogi/satunnaisesti_kirjoittava_kotuslainen/havitaanko_hopea.27180.blog

Jos ylitän maaliviivan ennen muita kilpailijoita, voitan, mutta viimeiseksi tullut voi sanoa olevansa todellinen voittaja: ”voitin itseni”. Jos käyn karhun kanssa taistoon ja lyön sen kuoliaaksi mutta samassa rytäkässä haavoittunut itse kuolettavasti, olen ilmeisesti saavuttanut Pyrrhoksen voiton.

Voittaminen on suhteellista. Riippuu siitä, mihin vertaa.

* Vesa Heikkinen: Voitto tuli (Kotus-blogi, 29.10.2012) https://www.kotus.fi/nyt/kotus-blogi/blogiarkisto/vesa_heikkinen/voitto_tuli.9820.blog

Kieli pelittämään -palstalla käsitellään urheiluun liittyviä kieliasioita monenlaisista näkökulmista. Palstan sisällöistä vastaavat Kotimaisten kielten keskuksen asiantuntijat. Kotimaisten kielten keskus: www.kotus.fi.

Tutustumiskäynti Helsinki International Horse Show -tapahtumaan 20.10.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää kaikille liiton jäsenille avoimen tutustumiskäynnin Helsinki International Horse Show -tapahtumaan **torstaina 20. lokakuuta 2022 klo 13.00–15.30** Helsingin Jäähallissa (Nordenskiöldinkatu 11–13).

Tutustumiskäynnin aikana tapaamme Helsinki International Horse Show -tapahtuman tapahtumajohtaja **Tom Gordinin** ja lehdistöpäällikkö ja Ratsastajainliiton viestintäpäällikkö **Kati Hurmeen**. Lajin huipuista paikan päällä ovat maailmancupin finaalissa kilpailut **Noora Pentti** sekä MM-ratsastaja ja Suomen mestari **Stella Hagelstam**. Brasilialainen ratamestari **Guilherme Jorge** kertoo puolestaan, mitkä ovat radansuunnittelun avainasioita. Lajiosuuden jälkeen tutustumme tapahtuma-areenan back stagelle ja mahdollisuuksien mukaan myös kilpailuareenaan.

Vierailu on **liiton jäsenille maksuton**. Sitovat ilmoittautumiset **maanantaihin 10.10. mennessä** erillisellä ilmoittautumislomakkeella: www.urheilutoimittajat.fi.

Huom. Urheilutoimittajain Liitto järjestää samana päivänä kielenhuoltokoulutuksen urheilutoimittajille. Lue lisää sivulta 13.

Lisätiedot: pääsihteeri Nina Jakonen, puh. 050 44 84 845, toimisto@urheilutoimittajat.fi.

Etelä-Saimaan urheilutoimituksen esimies Vesa Salminen (vas.), verkkotuottaja Jenni Hirvinen, toimittaja Joonas Laine ja valokuvaaja Levi Vepsä pohtivat palaverissa, millainen kattaus Lappeenrannan yleisurheilun GP-kilpailuista houkuttelisi parhaiten lukijoita.

Analytiikka ohjaa Etelä-Saimaan urheilua yhtiöpaikallisuuteen

Teksti: Markus Karjalainen Kuva: Anu Kiljunen

Urheilutoimitusten pienentyessä ja työtehtävien monipuolistuessa ja kasvaessa medioissa on jouduttu pohtimaan tarkasti rajallisten voimien ohjaamista oikeaan osoitteeseen.

– Lukija ja hänen kiinnostuksensa on kaikkein tärkeintä. Meidän vastauksemme on ollut haasteeseen yhtiöpaikallisuus, miettii Lappeenrannassa ilmestyvän *Etelä-Saimaan* urheilutoimituksen esimies **Vesa Salminen**.

– Itsellä kolmen vuosikymmenen toimittajan työn jälkeen muutokseen on liittynyt paljon poisoppimista vanhoista tavoista.

*E*telä-Saimaa kuuluu nykyään monien omistajavaihdosten jälkeen Keski-suomalainen-konserniin. Salmisen mukaan juttujen kirjoittaminen lukijoita kiinnostaviksi tarvitsee muitakin työvälineitä kuin toimituksen omat ideat.

– Analytiikan mukaan maantieteellisesti lukijoitamme eniten kiinnostavat aiheet ja ihmiset mahtuvat noin 20 kilometrin säteelle Lappeenrannan keskustasta, kuvaa Salminen toimintaympäristöä.

Se voi johtaa väärään tulkintaan, että reuna-alueet ovat turhia.

Etelä-Saimaan lukijat ovat havainneet muutoksen lehden ja netin juttujen painotuksissa. Tuloturheilun tarkka setvi-

minen alkaa olla historiaa, sillä Salmisen mukaan peruspelit tai tapahtumat kiinnostavat vähän.

– Tulosten suurkuluttajat saavat numeronsa ja tilastonsa jostain muualta. Juttuanalytiikan perusteella huomaa, että peruspelit kiinnostavat lukijoitamme todella vähän. Esimerkiksi SaiPa SB pelaa naisten salibandyn F-liigan B-lohkoa ja Catz naisten korisliigassa, mutta meidän lukijoitamme niiden pelijutut eivät kiinnosta.

SaiPan jääkiekkoliigan joukkue saa usein hyviä lukijamääriä, mutta tiistai-illan rutiinitappio Oulussa ei sekään vedä lukijoita.

– Veiterällä oli Kisapuiston finaali 3000 katsojaa, mutta joukkueesta kauden mittaan kirjoitetut pelijutut jäivät analytiikan perusteella pieniin lukemiin. Palloilusarjojen pelijuttuja julkaistaan edelleen tiiviinä, koska ei niitä ole uskaltanut vielä kokonaan jättää pois-kaan. Kun joku pelijuttu on jäänyt syystä tai toisesta tekemättä, ei siitä lukijoilta mitään palautteiden ryöppyä ole tullut, sanoo Salminen.

Analytiikasta on saatu iso apu ohjaamaan ja näkemään uusia kulmia ja aiheita.

– Urheilussa lukijoita kiinnostavia aiheita ovat henkilötutut. Etenkin ihmiset, jotka ovat tuttuja myös jostain muualta kuin omasta kilpaurheilusta, kiinnostavat. Hyvä parivaljakko urheilun kanssa on esimerkiksi työ ja yrittäminen, uran loppuminen ja uusi suunta sekä uupuminen työn ja urheilun paineissa. Lukijoita kiinnostavat myös esimerkiksi neologit tunnetuista urheilupersoonista ja nostalgia.

– Lappeenrannan omat kohua herättävät aiheet meidän on hoidettava hyvin. Yllättävät kovat perusuutiset kiinnostavat paljon. Esimerkiksi keskustaan suunniteltu jääareena ja sisäliikuntahallin sijoituspaikka kiistanalaisessa arboritumissa ovat olleet isoja juttuja sekä kunnan päätöksenteko yleensäkin. Analyysit ja kolumnit toimivat niissä aiheissa, mutta toisaalta ns. kisakolumnien arvo on paljon huonompi.

”Perusarki tulee usein vastaan mietittäessä toteutuksia”

Salminen sanoo, että myös kevyet aiheet vetävät, samoin omat livelähetykset.

– Tapahtumat ihmisten ja kaupungin keskellä toimivat – vähän kevyemmätkin, esimerkiksi Saimaa cycle – pyöräilytapahtuma, hiekkamontun traktori-vedot, seikkailukilpailu Kimpisen ja uimalaitoksen ympärillä sekä video- ja kuvakooste öisestä Leijonien kultajuhlasta torilla. Samoin hyötyjournalismi kuluttajille oli hyvää lukemistoa pandemian alussa, kun opastimme porukkaa vaellusreiteille ja pyöräilemään.

– Perusarki tulee usein vastaan mietittäessä toteutuksia. Yksi esimerkki oli, kun koulutuksessamme kerrottiin *Aamulehden* tekemästä jääkiekkopelin kokonaisuudesta, johon oli päätetty panna hieman enemmän. Laskin, että tekijöitä oli seitsemän, *Etelä-Saimaassa* sellainen ei ole mahdollista. Vaikka toimittaja lähtisikin paikalle, valokuvaaja ei usein jouda olemaan matkassa kuin osan keikasta.

Tulosten osuus on koko ajan pienentynyt

Esimies Salmisen kavereina Etelä-Saimaassa paiskivat urheiluosastolla töitä **Kaisa Juntunen** ja **Anssi Silvennoinen**.

– Kolme urheilutoimittajaa lehdes-
sämme, jolla on noin 90000 lukijaa, on toimiva määrä. Emme ole enää pyörittäneet sivutaittoa, vaan sen hoitaa printtitiimi. Periaatteessa se on vapauttanut urheilutoimittajille lisää aikaa juttujen suunnitteluun ja toteuttamiseen, mutta aika usein asia menee niin, että keskus-
pöydässä tarvitaan illallakin urheilutoimittajan näkemystä valinnoissa. Jos sivutaitosta vastaa aivan urheilua tuntematonta, voivat valinnat ja painotukset mennä myös pieleen, tuumii Vesa Salminen.

– Kun me kaikki kolme olemme työvuorossa, tavoitteemme kiinnostavista pääjutuista toteutuu parhaiten, kiittää Salminen tiimiään.

Tulosten osuus on koko ajan pienentynyt, ja niistä kiinnostuneet saavat haluamansa paremmin jostain muualta kuin Etelä-Saimaan urheilusta. Palloilun otteluseurannan hoitavat pääosin avustajat.

– Urheilun haastattelemat ihmiset saa usein parhaiten kiinni illalla, joten emme ole siirtyneet päivävuoroihin.

Päivittäisen työn ohessa Vesa Salmi-
nen etsii uusia tapoja pitää tilaajat tyytyväisinä ja houkutella niitä lisää.

– Suuri osa Etelä-Saimaan lehden ja netin lukijoista on yli 50-vuotiaita. Tavoite on saada nelikymppisetkin enemmän kiinnostumaan sisällöistä.

Vaikka analytiikan suuret luvut ohjaavat tekemistä, ilman tarkempaa analysointia ne eivät kerro kaikkea.

– Yksilölajeista on hyvä esimerkki yleisurheilu, jossa on menestyviä lappeenrantalaisia, hyvällä tasolla menestyviä kansainväliselle tasolle tähtääviä kykyjä. Juoksija **Alisa Vainiosta** kertovat jutut keräävät meidän mittareillemme hyviä lukijamääriä, mutta kolmiloikkaaja **Simo Lipsanen** taas ei kiinnosta läheskään yhtä paljon.

– Joskus käy niin, että pitkään ja huolellisesti ideoitu juttumme ei vain kiinnosta, mutta joku aihe sitten pomppaa yllättäen hienosti esille, sanoo Vesa Salminen. ♦

Etelä-Saimaan 10 luetuinta juttua elokuusta 2021 elokuuhun 2022

Millaisessa kunnossa SaiPan peli on? (livevideo harjoitus-
pelistä)

SaiPa päätti hienosti suju-
neen harjoittelukautensa
Kisapuistossa (livevideo
harjoituspelistä)

Namikan kultaisten vuosien
valmentaja Mika Turunen
on kuollut – värikäs johtaja
toi mestaruuksia ja lennätti
kannattajia tilauslennolla
eurokentille

Sisähallin suunnittelu
Amiksen kentälle jatkuu
äänestyksen jälkeen

Jääkiekkofanit kerääntyivät
Lappeenrannan kauppa-
torille iloitsemaan olympia-
kullasta, video ja kuvakooste

Suomen ja Ruotsin jääpallo-
mestaruuden voittanut Timo
Serenius on kuollut

Leo Segermanin maalien
takia Ruotsissa haluttiin
muuttaa jääpallon sääntöjä
– Venäjällä Lappeenrannan
poika piilotti lastenvaunuihin
varmuuden vuoksi kaasua-
seen

Lalli Partinen on kuollut

Selvitimme, millaista on
elää padel-kenttien
naapurustossa

Huippuajan Sevillassa
juossut Alisa Vainio jätti
maratonreitille kaiken,
mikä oli jätettävissä

Christer Sarlin on selostanut televisiolla kuudet olympialaiset ja kaikkiaan noin tuhat nyrkkeilyn olympiaottelua.

Christer Sarlin on kulkenut pitkän tien toimittajana ja selostajana

Lähehtää painavan viestin urheiluhistorian merkityksestä

Pitkän linjan urheilutoimittaja. Sanat sopivat erityisen hyvin **Christer Sarliniin**, jonka työura Yleisradiossa on kestänyt peräti 40 vuotta. Ja työt jatkuvat edelleen. Viimeksi Sarlin selosti pöytätennistä elokuussa järjestetyllä EM-kisaviikolla.

Teksti: **Matti Lehtisaari** Kuva: **Frans Sarlin**

Sarlin tuli vuosien saatossa television katsojille tutuksi Urheiluruudun vakioäänenä, juttuja syntyi tinkimättömällä ammattitaidolla lajista kuin lajista.

Hänet tunnetaan myös selostustehtävistään, erityisesti tenniksen, pikaluistelun ja ehkä parhaiten nyrkkeilyn selostajana. Sarlin vihkiytyi kehätapahtumien saloihin jo 1950- ja 1960-luvuilla. Näin kävi, vaikka Sarlin ei itse otellut kehässä tai muutenkaan harrastanut nyrkkeilyä.

– Talomme postinkantajana oli moninkertainen nyrkkeilyn SM-mitalisti ja aikanaan ammattilaisena otellut **Osmo Kanerva**. "Osun" vinkeillä osasin mennä seuraamaan **Elis Askin** tallin harjoituksia ja sain vihkooni "arvokkaita" nimikirjoituksia, Sarlin palaa ajatuksissaan vuosikymmenten taakse.

– Oli kunnia tutustua Askin tallin legendoihin **Olli Mäkeen**, **Pekka Kokoseen** ja tietysti itseensä Elis Askiin. Käytiin lukuisia pitkiä keskusteluja nyrkkeilystä.

Ilmo Lounasheimon ja Raimo Häyrisen opissa

Työt Yleisradiossa alkoivat radion urheilutoimituksessa vuonna 1982. Toimituksessa vaikuttivat tuohon aikaan nyrkkeilyn asiantuntijat **Ilmo Lounasheimo** ja **Raimo Häyrinen**. Nyrkkeilystä tehtiin paljon juttuja urheiluradioihin.

– Häyrinen oli usein kisoissa tuomarina, ja Lounasheimo teki kisajutut television, joten urheiluradion nyrkkeilyraportit alkoivat langeta minulle. Tällä tavoin ajauduin nyrkkeilyn "sisäpiireihin" ja pääsin rakentamaan suhdeverkostoa nyrkkeilijöihin, Sarlin muistelee.

Television puolelle tie vei 1990-luvulla. Siellä hän sai esimiehikseen asiantuntevat nyrkkeilymiehet, ensin **Kari Hiltusen** ja myöhemmin **Kari Männyn**.

– Hiltusta minun on kiittäminen, että minut valittiin nyrkkeilyn selostajaksi vuoden 2000 Sydneyn olympialaisiin, Sarlin kertoo.

Sarlin on selostanut televisiolla kaudet olympialaiset ja kaikkiaan noin tuhat nyrkkeilyn olympiaottelua. Selostuksiinsa valmistautuessaan Sarlin huomasi, että entisistä suomalaisista olympiayrkkkeilijöistä oli vain niukasti taustatietoja.

Syntyi kipinä historiateokseen Suomen olympiayrkkkeilijöistä. Pitkä työurakka huipentui, kun *Mitalisadetta ja mustia silmiä* -teos julkaistiin viime talvena. Teos kokoaa yhteen suomalaisten

"Eihän historiasta tiedä kukaan mitään, jos sitä ei tuoda esille. Ammattitaitoisen urheilutoimittajan kriteereihin kuuluu tuntea urheiluhistoriaa, jotta hän saa näkökulmaa omalle työlleen"

Christer Sarlin

olympiayrkkkeilijöiden tarinat aina 1920-luvulta lähtien.

– Kiinnostuin ihmisistä tulosten takana. Minulla oli koko ajan ajatuksena, että saisin koottua kaikki tiedot yksien kansien väliin. Kovinkaan monesta suomalaisesta olympiayrkkkeilijästä ei ole aiemmin tehty kirjoja.

Sarlin keskusteli kymmeniä tunteja olympiayrkkkeilijöiden ja heidän läheistensä kanssa. Tutuiksi tulivat myös Urheilumuseon mittavat arkistot, mutta ehkä kaikista arvokkain tietolähde oli Yleisradion kuva- ja ääniarkisto.

– Uskon katsoneeni ja kuunnelleeni kaikki arkistosta löytyvät tallenteet suomalaisten olympiaotteluista ja heidän haastatteluistaan. Olen litteroinut löytämäni radio- ja tv-haastattelut. Ne ovat kirjassa juuri siinä muodossa, miten nyrkkeilijät ovat sanoneet.

Urheiluhistorian laimea arvostus kismittää

Tänä päivänä Sarlin sanoo seuraavansa urheilua enää sivusilmällä. Kokenutta konkaria surettua, miten vähälle huomiolle Suomen rikas urheiluhistoria jää nykypäivän urheilujournalismissa.

– Etsimällä saa etsiä päivittäismediasta artikkeleita kirjoista, jotka käsittelevät urheiluhistoriaa. Mutta jos urheilija kertoo kirjassa tai sosiaalisessa mediassa päihteiden käytöstään, seurustelusuhteistaan tai selittelee epäonnistumisiaan ja luettelee loukkaantumisiaan, niin johan otsikoita ja palstatilaa piisaa, Sarlin kuvailee.

Hän on harmissaan siitä, että monet lahjakkaat urheilusta kirjoittavat toimittajat tuhlaavat voimavarojaan tekemällä kirjoja urheilijoista, joilla ei ole mitään historiallista merkitystä jälkipolville.

– Kysehan on bisneksestä, siitähän ei pääse mihinkään. Silti minua mietityt-

tää, miksi urheilutoimittajat lähtevät tähän mukaan. Onko taloudellinen hyöty lopulta niin iso, että aikaa ja voimavaroja kannattaa tällaiseen käyttöä? Sarlin kysyy.

Terveiset lähtevät uutisista ja lähetyksistä vastaaville.

– Urheilutoimitusten päälliköillä on tietysti päättäväisyyttä siitä, mitä urheilusuviilla julkaistaan. Mutta olisiko joskus hyvä laittaa "klikkilaskurit" kiinni ja uhrata palstatilaa urheiluhistorialle, Sarlin pohdiskelee.

Historiallinen perspektiivi olisi tärkeää niin urheilua seuraavalle yleisölle kuin urheilutoimittajille.

– Eihän historiasta tiedä kukaan mitään, jos sitä ei tuoda esille. Ammattitaitoisen urheilutoimittajan kriteereihin kuuluu tuntea urheiluhistoriaa, jotta hän saa näkökulmaa omalle työlleen, Sarlin painottaa.

Suomen sisäpolitiikan historia kiinnostaa

Urheilu ei enää täytä veteraanitoimittajan kaikkia päiviä, vaan aikaa jää muillekin asioille. 71-vuotiaan Christer Sarlinin viehtymys historiaan nousee jälleen esille, mutta nyt toisella tavalla.

– Olen lukenut suurella kiinnostuksella Suomen sisäpolitiikkaa lähtien 1930-luvulta aina 1970-luvulle saakka, siis ennen sotaa ja sodan jälkeen.

Urheilu ja politiikka kietoutuivat tiukasti toisiinsa menneillä vuosikymmenillä.

– Sisäpolitiikalla on paljon yhtymäkohtia esimerkiksi suomalaisen nyrkkeilyn olympiahistoriaan. Suomen sisäpolitiikan kehittyminen heijastui myös urheilupolitiikkaan, Sarlin huomauttaa. ♦

"Uskon katsoneeni ja kuunnelleeni kaikki arkistosta löytyvät tallenteet suomalaisten olympiaotteluista ja heidän haastatteluistaan. Olen litteroinut löytämäni radio- ja tv-haastattelut. Ne ovat kirjassa juuri siinä muodossa, miten nyrkkeilijät ovat sanoneet."

Christer Sarlin

Thomas Hallbäck pelasi liiton golfmestariksi

Helsingin Urheilutoimittajat (HUT) hallitsi kesäkuussa Kuopiossa Tahkon kentillä pelattuja Urheilutoimittajain Liiton golfin mestaruuskilpailuja. Lyöntipelin mestaruuden voitti HUT:n **Thomas Hallbäck**, joka kuului myös helsinkiläisten kolmen pelaajan mestarijoukkueeseen, jonka muut pelaajat olivat **Markku Ulander** ja **Mikael Oivo**.

Teksti: **Markus Karjalainen**
Kuva: **Markku Ulander**

Hallbäck oli myös tasoituksellisen A-sarjan (0–18,4) paras tuloksellaan 146. Hallbäck selvitti Tahkon vanhan kentän 88 lyönnillä ja paransi uudelle kentälle numeroihin 82. Lyöntipelissä Hallbäckille tarjosi kovan haasteen HUT:n **Kristofer Anderson**, joka hävisi lopulta voiton yhdellä lyönnillä. Lyöntipelin kolmoseksi selvisi HUT:n **Jussi-Pekka Reponen**. B-sarjan (tasoitus 18,6–36) pistebogeyn voittajaksi nousi HUT:n **Ari Pusa**, joten helsinkiläiset tyhjensivät koko palkintopöydän.

Tahkon olosuhteet olivat hitaasti edenneistä kesästä johtuen etenkin vanhalla Old Course -kentällä vaativat. Sen sijaan uusi Lake & Forest oli mainiossa kunnossa, ja suurin osa pelaajista pystyi parantamaan tuloksiaan toisena päivänä.

Kuopion Urheilutoimittajien Kerho vastasi järjestelyistä jo neljännen kerran. KUK oli aloittamassa liiton golfmestaruuskilpailujen perinnettä vuonna 1991 silloisen puheenjohtajansa **Risto Rannan** ajatuksesta. Nyt paikalla olleet golfarit halusivat perinteen jatkuvan, ja uusiksi isänniksi päätettiin kutsua vuodeksi 2023 Turun Urheilutoimittajien Kerho (Salo Golf) sekä vuodeksi 2024 Helsingin Urheilutoimittajat (Nevas Golf).

Lyöntipeli (kaikkien tulokset):

1) Thomas Hallbäck Helsinki 88+82=170, 2) Kristofer Andersson Helsinki 89+82=171, 3) Jussi-Pekka Reponen Helsinki 89+86=175, 4) Timo Pasanen Helsinki 84+92=176, 5) Eero Rautio

Thomas Hallbäck pääsi tuulettamaan Tahkolla Urheilutoimittajain Liiton golfmestaruutta.

Tampere 91+90=181, 6) Markku Ulander Helsinki 90+95=185, 7) Rami Rajakallio Tampere 104+82=186, 8) Kari Haavisto Kuopio 91+95=186, 9) Juha Hölttä Lahti 90+99=189, 10) Mikael Oivo Helsinki 104+86=190, 11) Esa Maaranen Tampere 95+96=191, 12) Pekka Mikkonen Tampere 97+96=193, 13) Markus Borenus Helsinki 99+96=195, 14) Kari Saarenpää Susiraja 95+101=196, 15) Ari Pusa Helsinki 101+99=200, 16) Kaija Yliniemi Helsinki 108+105=213, 17) Jukka Suomela Helsinki 109+105=214, 18) Tomi Turunen Kuopio 110+109=219, 19) Markus Karjalainen Kuopio 114+115=229.

A-sarja (tasoituksellinen lyöntipeli 0–18,4): 1) Thomas Hallbäck Helsinki (88+82=170) nettotulos 146, 2) Kari Haavisto Kuopio (91+95=186) netto 147, 3) Kristofer Andersson Helsinki (89+82=171), netto 150, 4) Markku Ulander Helsinki (90+95=185) netto 152, 5) Jussi-Pekka Reponen Helsinki (89+86=175) netto 153, 6) Eero Rautio Tampere (91+90=181) netto 153, 7) Markus Borenus Helsinki (99+96=195), netto 155, 8) Mikael Oivo (104+86=190) netto 157, 9) Pekka Mikkonen Tampere

(97+96=193) netto 158, 10) Timo Pasanen Helsinki (84+92=176) netto 163, 11) Esa Maaranen Tampere (95+96=191) netto 165, 12) Kari Saarenpää Kouvola (95+101=196) netto 168, 13) Rami Rajakallio Tampere (104+82=186) netto 172, 14) Tomi Turunen Kuopio (110+109=219) netto 180.

B-sarja, pistebogey (18,5–36): Juha Hölttä Lahti 70, 2) Ari Pusa Helsinki 66, 3) Kaija Yliniemi Helsinki 56, 4) Jukka Suomela Helsinki 48, 5) Markus Karjalainen Kuopio 43.

Joukkuekilpailu (pistebogey): 1) Helsinki 2 (Markku Ulander, Thomas Hallbäck, Mikael Oivo) 194, 2) Helsinki 1 (Jussi-Pekka Reponen, Kristofer Anderson, Timo Pasanen 185), 3) Helsinki 3 (Jukka Suomela, Markus Borenus, Ari Pusa) 179, 4) Tampere (Eero Rautio, Esa Maaranen, Rami Rajakallio) 178, 5) Kuopio (Kari Haavisto, Markus Karjalainen, Tomi Turunen) 152.

Kilpailun ulkopuolella: 1) Raine Siltala 89+97=186, netto 145, 2) Simeon Valonen 81+79=160, netto 157, 3) Matti Auvinen 99+92=191, netto 160, 4) Jukka Voutilainen 114+140=254, netto 192. ♦

Kuva: **Matti Hannula**

Pentti "Pesa" Vuorio 1930 – 2022

Urheilutoimittajain Liiton kunniapuheenjohtaja, journalisti, tietokirjailija ja *Etelä-Suomen Sanomien* entinen päätoimittaja **Pentti "Pesa" Vuorio**, 91, kuoli pitkäaikaisen sairauden uuvuttamana 21. heinäkuuta.

Vuorio opiskeli sekä Teknillisessä korkeakoulussa että Helsingin Yliopistossa. Hän päätyi kuitenkin lehtimiesuralle ystäviensä kannustamana.

Nimimerkillä Pesa kirjoittanut ja samalla lempinimellä tunnettu urheilujournalisti kirjoitti pitkän elämänsä aikana lukemattomia lehtiartikkeleita, useita kirjoja ja piti tiedotustilaisuuksia toimiessaan *Suomen Urheilulehden* (1954–1955) toimittajana ja toimitussihteerinä, *Uuden Suomen* urheilutoimittajana ja urheiluosaston päällikkönä (1955–1960) ja *Urheilun Kuva-aitan* päätoimittajana (1960–1968). Hän toimi myös Suomen Urheiluliiton tiedotuspäällikkönä ja yleisurheilun EM-kilpailujen lehdistöpäällikkönä 1969–1971, jonka jälkeen hän palasi *Uuden Suomen* urheilukolumnistiksi 1971–1975. *Uudessa Suomessa* tehtävät laajenivat vuonna 1975 ajankohtaisosaston päällikön tehtäviin. Lahden MM-hiihdot kutsuivat Vuorion lehdistöpäälliköksi 1976–1978, mistä hän siirtyi luontevasti *Etelä-Suomen Sanomiin* uutispäälliköksi (1978–1985), toimituspäälliköksi (1985–1986) ja lopulta päätoimittajaksi (1986–1995).

Vuorio kirjoitti myös useita kirjoja, mm. **Eero Mäntyrannan** kanssa *Kairoilta Kisaladuille* (1968) ja **Lasse Virenin** ja **Rolf Haikkolan** kanssa *Kullatut sekunnit* (1973). Vuorio suomensi legendaarisen **Roberto Quercetanin** *Kilpakenttien Kuninkaat* sekä toimitti suomeksi **W. Wunchen** *Kilpakenttien sankarit* (1973). Hän kirjoitti myös Suomen Urheiluliiton historiikin

osan *Tie Montrealiin* 1966–1976. *Urheiluvuosi – Idrottsboken* -sarjassa hän oli tekijänä yhdessä **Rainer Lönnforsin** kanssa vuodet 1974, 1975, 1976, 1977, 1978 ja 1979.

Vuorio oli mukana kirjoittamassa Lahden Hiihtoseuran 80-vuotishistoriaa sekä Lahden Ahkeran 100-vuotishistorian osaa nimet, numerot ja saavutukset 1907–2007. Hän oli myös monipuolisesti mukana urheilun järjestöelämässä.

Pentti Vuorio sai runsaasti tunnustusta työstään. Itse hän arvosti korkeimmalle Helsingin EM-kilpailujen lehdistökeskuksen nimeämisen vuoden 1971 parhaimmaksi lehdistökeskukseksi maailmassa. Erityisesti mieltä lämmitti se, että valinnan tekivät aina kriittiset kollegat. Siitä olivat todisteena lukemattomat ympäri Eurooppaa ja USA:ta tulleet uutistoimistojen ja maanosien merkittävien sanomalehtien kiitoskirjeet, jotka Vuorio säilytti muistoina.

Vuorio osallistui urheilutoimittajana mm. kymmenen kertaa olympialaisiin, hiihdon MM-kilpailuihin ja yleisurheilun EM-kilpailuihin. Mieleenpainuvuuden matka oli Melbournen olympialaisiin vuonna 1956. Matka kesti sen aikaisin yhteyksin yhteensä viisi viikkoa ja raportoinnit sen aikaisin yhteyksin tehtiin aina öisin kilpailupäivän päätyttyä.

Vuorio sai valtion journalistipalkinnon vuonna 1996. Hänelle myönnettiin myös liikunnan ja urheilun ansioristi kultaisena, Suomen Urheiluliiton kultainen ansiomerkki, Lahden Ahkeran kultainen ansiomerkki ja Suomen hiihtoliiton kultainen ansiomitali. Ansiomerkkien lisäksi hänet nimettiin Urheilutoimittajain Liiton kunniapuheenjohtajaksi vuonna 2020.

Pekka Mäki-Reinikka

PAIKALLISKERHO- KUULUMISIA LYHYESTI

Kolmiloikkaaja Senni Salminen valittiin odotetusti Etelä-Karjalan Vuoden parhaaksi urheilijaksi 2021.

Salminen ja Mononen Etelä-Karjalan parhaat

Yleisurheilukesän eteläkarjalainen ykkösedustaja, kolmiloikkaaja **Senni Salminen**, ja hänen valmentajansa **Matti Mononen** valittiin odotetusti Vuoden parhaaksi urheilijaksi ja valmentajaksi 2021, kun Eteläkarjalaiset Urheilutoimittajat kevään korvalla järjestivät perinteisen äänestyksen alueellaan. Toiselle sijalle tuli kävelijä, Lappeenrannan Urheilumiehistön **Aku Partanen**, ja kolmas oli saman seuran pituushyppääjä **Simo Lipsanen**.

Salminen ja Mononen eivät kevään ulkomaanleirin takia voineet osallistua huhtikuun lopulla Imatralla järjestettyyn maakunnalliseen Urheilugaalaan, joten palkinnot päästiin ojentamaan kesäkuussa Imatran Ukonniemessä. Kunniakirjan lisäksi Salminen palkittiin Etelä-Karjalan Osuuspankin urheilijastipendillä.

Vuoden joukkueeksi valittiin miesten pesäpallojoukkue Imatran Pallo-Veikot, joka viime syksynä pääsi pelaamaan Superpesiksen pudotuspelejä.

Teksti: Juhani Lahti
Kuva: Marko Jylli

KIRJA-ARVIOT

Taustaa Helmareiden seuraajille

HELMARIT – NAISFUTIKSEN KIVINEN TIE NURMELLE

Outi Paalanen, Toni Degerlund,
toimittanut Lasse Lindqvist
Arthouse 2022
270 sivua

Naisten jalkapallo on ollut medioissa hyvin esillä kuluneen vuoden aikana. Kesällä naisten A-maajoukkue *Helmarit* selviytyi EM-kilpailuihin Englantiin, ja se on innoittanut tietokirjailijoita ja kustantajia julkaisemaan erilaisia naisten jalkapalloa käsitteleviä kirjoja. EM-kilpailujen alla ilmestyi *Helmarit – Naisfutiksen kivinen tie huipulle*.

Teos käsittelee naisten jalkapallon historiaa sen alkua ajoista saakka. Painotus on lajin suomalaisessa kehityksessä ja erityisesti tämän vuosituhannen puolella. Kirjassa on oma lukunsa Helmareiden polusta kesän EM-turnaukseen. Pelaajista ääneen pääsevät muun muassa **Tinja-Riikka Korpela**, **Natalia Kuikka**, **Amanda Rantanen**, **Linda Sällström** ja **Laura Österberg Kalmari**. A-maajoukkueen päävalmentajista teokseen on haastateltu **Mikael Käldiä**, **Anna Signeulia** sekä *Fair Play* -lehden ilmestymishetkellä pestiä väliaikaisesti hoitavaa **Marko Salorantaa**.

Sisällön dramaturgian huipentuminen arvokilpailuihin on onnistunut ratkaisu ja tarjoaa lukijalle tilannekatsauksen Helmarien asetelmista EM-kilpailujen alla. Erityisen kiinnostavia, ainakin Helmarien peliä vähemmän seuraaville, ovat **Marianne Miettisen** ja **Jonne Kunnaksen** analyysit joukkueen pelitavasta – vahvuuksista ja heikkouksista. Helmareiden pelitavan analyysi on hyvä pohja maajoukkueen pelin kehittämisen seuraamiseen tulevan päävalmentajan alaisuudessa.

Kiinnostava ja erittäin ajankohtainen on myös viimeinen luku suomalaisen naisfutiksen tulevaisuuden näkymistä. Luvussa tuodaan esiin naisfutiksen resurssien puute, mistä seuraa suurin osa haasteista lajin ja sen harrastamisen edellytysten kehittämisessä. Vertailu esimerkiksi Ruotsin naisjalkapalloliigoiden määrään konkretisoi Suomen eron maailman huippuihin pelkästään pelaajamäärien osalta. Ruotsillakin alkaa olla tekemistä pysyvä suurimpien jalkapallomaiden tasolla.

Hauska anekdootti on Helmarifani **Janne Saaren** tarina. Sipoolaiskannattaja matkusti Moskovaan vuoden 2005 EM-karsintojen ratkaisutuotteluun ja totesi paikan päällä olevansa ainoa suomalaiskatsoja. Hän oli Laura Kalmarin sanojen mukaan ”se yksi hullu fani, joka oli katsomossa pitämässä hyvää meininkiä yllä.”

Koskettavaksi lukukokemuksen tekee tieto siitä, että kirjoittajista **Outi Paalanen** menehtyi äkillisesti ennen kirjan valmistumista. Kirjan on toimittanut **Lasse Lindqvist**, joka pyysi urheilutoimittaja **Toni Degerlundin** mukaan jatkamaan Paalasen kirjoitustyötä. Kirjassa on myös erinomaisia **Jussi Eskolan** valokuvia erityisesti kesän EM-kilpailuihin johtaneista ratkaisuhetkistä.

Kirjaan on haastateltu myös Ylen selostaja **Matti Härköstä** ja ex-selostaja **Tapio Suomista**, jotka tuovat omia näkemyksiään lajin kehityksestä maassamme. Suominen on myös lukenut kirjan ääniversion. Kaiken kaikkiaan kirja antaa hyvän pohjan jatkoon niille, jotka eivät ole suomalaista naisjalkapalloilua seuranneet ennen kesän EM-kilpailuja.

Esko Hatunen

Löydät meidät Facebookista
facebook.com/urheilutoimittajat

Seuraa meitä Twitterissä
twitter.com/urheilutoimitus

Potemkinin kulisseeja rakentamassa

RIISTOPALLON MM-KISAT QATARISSA

Sami Kolamo

Vastapaino 2022, 128 sivua

Jalkapallon MM-kilpailut Qatarissa lähestyvät, ja kritiikki niitä kohtaan voimistunee myös Suomessa. Kritiikin pohjaksi on hyvä lukea **Sami Kolamon** kirja *Riistopallon MM-kisat Qatarissa*. Teoksessa kuvataan kisoihin liittyviä ihmisoikeusrikkomuksia, korruptiota, viher- ja urheilupesua (sportswashing) sekä kansainvälisen jalkapalloliiton Fifan loputonta taloudellisen voiton tavoittelua kaikessa karmeudessaan.

Edellä mainittuja epäkohtia taustoitetaan kirjoittajan omien kokemusten ja silminnäkijähavaintojen, MM-kilpailujen rakennustyömailla työskentelevien siirtotyöläisten haastattelujen, medioissa julkaistujen artikkelien sekä tutkijoiden ja journalistien julkaisujen avulla.

Sivuilta vyöryvät faktat tuntuvat lukijasta typeryiltä ja saavat pohtimaan MM-kilpailujen mielettömyyttä. Samalla voi aprikoida, millä ihmeellä futisfani rustelee itselleen osallistumisen jalkapallojuhlaan, jonka hintana on tuhansia kuolleita siirtotyöläisiä. Qatarin lähes kolmesta miljoonasta asukkaasta vain reilu kymmenys on maan passin omistavia rikkaita qatarilaisia. Loput ovat enemmän tai vähemmän riiston kohteena ja lähes orjien asemassa työtä tekeviä siirtolaisia.

MM-kilpailujen rakennustyömailla kuolleiden ihmisten määrä havainnollistaa pysäyttävästi kirjassa esitetty lainaus **Tarmo Lyytikäisen** kirjoituksesta jalkapallokulttuuriin keskittyvän *Byyrin* verkkosivuilta: ”Jos jokaiselle [kuolleelle] rakennustyöläiselle pidettäisiin hiljainen minuutti itse otteluissa, ei yleisöstä pääsisi ääntä koko kisojen aikana. Ilman jatkoajoja ja lisäaikoja kun kisoissa nähdään 5760 minuuttia jalkapalloa.”

Kirjassa on myös oma lukunsa ranskalaisantropologi **Marc Augén** lanseeraamasta käsitteestä *epäpaikka*. Se tarkoittaa paikkaa, jolta puuttuu ainutkertainen identiteetti ja luonne. Qatarin MM-kilpailut, jos jotkut, vastaavat pilkulleen tuon termin määritelmää. Pikkuuriseen Lähi-idän valtioon rakennetaan täysin epäsuhtainen määrä MM-kilpailuihin liittyviä suorituspaikkoja, majoitus- ja asuintiloja. Lisäksi valtio pyrkii peittämään yhteiskuntansa loputtomia epäkohtia MM-kilpailujen alla ja aikana aggressiivisella imagokampanjoinnilla ja pystyttämällä *Potemkinin kulisseeja* piilottamaan rumia ja lähes autioita kolkkia stadionien läheisyydessä.

Oman kritiikkinsä kirjan sivuilla saavat myös Suomen Palloliitto sekä suomalaisen jalkapallon suurin legenda **Jari Litmanen**. Kansainvälisen jalkapalloliiton Fifan entistä ja nykyistä johtoa suomitaan sitäkin ankarammin.

Aiheesta kiinnostuvalle kirjan loppuun on koottu kattava lähdeluettelo. Itse tekstistä viittaukset lähteisiin on jätetty pois, mikä helpottaa lukemista.

Teos kokoa käytännössä kaiken mitä Qatarin MM-kilpailuista on hyvä tietää ennen kuin ne alkavat. Se ei ole todellakaan mitään joukkueiden ennakoasetelmien tai mahdollisen menestyksen pohtimista. Kirjan luettuaan jokainen ihmisoikeuksia kunnioittava jalkapallokannattaja harkinnee vielä toisen kerran, seuraako MM-kilpailuja lainkaan. Sisällön toivoisi tavoittavan myös mahdollisimman monet urheilutoimittajat, jotka MM-kilpailuista tulevat uutisoimaan.

Esko Hatunen

Katsaus jalkapallo-universumin nurjempiin puoliin

JALKAPALLON MUSTA KIRJA

Hannu Aaltonen,

Tapio Keskitalo

Otava 2022, 301 sivua

“**H**uippujalkapallosta on vuosikymmenien kuluessa tullut omalaksinen universuminsa, jossa pätevät sen omat määritelmät oikeasta ja väärästä, rehellisyydestä ja eetiikasta”.

Siten kirjoitetaan **Hannu Aaltosen** ja **Tapio Keskitalon**

teoksen *Jalkapallon musta kirja* ensimmäisessä luvussa. Vaikka jalkapallo on ehkä kuitenkin harvoin ympäröivää maailmaansa pahempi tai olennaisesti parempi, niin huippujalkapallon universumin mustemmissa puolissa on aihetta kirjalle jos toisellekin.

Aaltonen ja Keskitalo osuivat ensinnäkin oikeaan kirjan ajoituksen kanssa. Superliiga kuopattiin vasta reilu vuosi sitten, kulutusjuhlat ovat jatkuneet pahimpien pandemiavuosien jälkeen, ja loppusyksystä pelataan MM-kilpailuja Qatarissa. Tapahtumaketjujen volyymit ovat niin hurjia, että ne kutsuvat perspektiiviä osakseen.

Aihe on niin laaja, niin aikaikkunoiltaan, tapahtumaketjuiltaan kuin maantieteellisiltä ulottuvuuksiltaan, että aiheiden rajaaminen ja juoksuttaminen on väkisinkin haastavaa. Jalkapallon musta kirja onnistuu siinä kuitenkin verrattain hyvin.

Teosta ei uloteta kovinkaan syvälle historiaan, mikä on ratkaisuna onnistunut. On myös loogista aloittaa kehityksestä, joka johti Valioliigan syntyyn tai kukoistukseen valtavine puntapinoineen. Viimeinen osa rakentuu onnistuneesti ja perusteellisesti Qatarin MM-kilpailujen ympärille.

Vaatimustaso tällaisia kirjoja ajatellen on kasvanut. Niin paljon tietoa on jo saatavilla kansainvälisessä jalkapallomediassa, että iso osa potentiaalisesta lukijakunnasta on jo perehtynyt aiheeseen muuta kautta.

Toisaalta kirja ei sorru tarjoamaan vain liian yksinkertaista perusinformaatiota, vaan hyvän kiteytyksen erilaisista kehityssuunnista niin Euroopassa kuin muuallakin päin jalkapallomaailmaa.

Suomalaisulottuvuuksien mukaan tuominen on usein kuitenkin haastavaa, vaikkakin ymmärrettävää. Suomi on niin pieni peluri jalkapallossa ja on ollut sitä aina, myös ennen rahan suurinta marssia jalkapalloon, ettei se monessa asiassa tarjoa edes parasta mahdollista vastinpala isolle maailmalle. Esimerkiksi HJK:n kannattajan haastattelu jää kirjassa irralliseksi, mutta otelumanipulaatiotapauksissa suomalaisesimerkit toimivat mainiosti.

Saksa olisi sen sijaan ollut myös kiintoisa esimerkkita-paus käsiteltäväksi, koska juuri Saksassa käydään kiehtovaa taistelua jalkapallon olemuksesta. Saksan jalkapallo on täynnä vastakkaisia ilmiöitä ja kiehtovaa väriskaalaa, jossa on mustan ja valkoisen lisäksi myös harmaata.

Topias Kauhala

#vuodenurheilija

Jo vuodesta 1947.

